

140 godina hercegovačkog ustanka: istraživanje i objedinjavanje građe iz zaostavštine Hamdije Kapidžića i dokumenata o hercegovačkom ustanku u fondovima NUBBiH, Arhiva BiH, Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i fondovima austrijskih biblioteka i arhiva

140 Years of the Herzegovina Uprising: Research and Unification of Materials From the Legacy of Hamdija Kapidžić and Documents About the Herzegovina Uprising in the Funds of the NULB&H, Archive of B&H, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina and the Funds of Austrian Libraries and Archives

Ismet Ovčina¹, Muamera Smajić¹, Alma Mešić²

¹ Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Bosna i Hercegovina / National and University Library of Bosnia and Herzegovina, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
ismet@nub.ba, muameras@nub.ba

² Fakultet političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, Sarajevo, Bosna i Hercegovina / Faculty of Political Sciences University of Sarajevo, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina
alma.mesic@fpn.unsa.ba

Article Info / Informacije o članku

Primljen / Received 30. 6. 2022.
Prihvaćen / Accepted 6. 9. 2022.
Dostupan online / Available online: 10. 12. 2022.

Keywords / Ključne riječi

hercegovački ustanak, Hamdija Kapidžić, arhivska građa, dokumenti, bibliografije, NUBBiH, ANU-BiH, Bosna i Hercegovina, Državni arhiv, Austrija
Herzegovina uprising, Hamdija Kapidžić, archival material, documents, bibliographies, NULB&H, ANUB&H, Bosnia and Herzegovina, State Archives, Austria

Abstract / Sažetak

Hercegovački ustanak iz 1882. godine, kao i ustanci koji su mu prethodili, predstavljaju vrlo specifično razdoblje historije Bosne i Hercegovine i njenih naroda. Brojna su istraživanja vršena na ovu temu s namjerom pobližeg pojašnjenja i određenja važnosti ovih ustanaka za cjelokupno bosanskohercegovačko društvo i njenu poziciju u svjetskim tokovima. Građa o tome nalazi se u baštinskim ustanovama širom države, ali i van njenih granica.

Cilj je rada da predstavi rezultate istraživanja i objedinjavanja građe iz zaostavštine Hamdije Kapidžića i dokumenata o Hercegovačkom ustanku u fondovima NUBBiH, Arhiva BiH, Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine i fondovima austrijskih biblioteka i arhiva. Predstavljena građa iskazana je kroz bibliografiju sa pratećim registrima te će, nadamo se, služiti kao polazna tačka svim istraživačima i korisnicima koji se bave ovom tematikom te ujedno iznova donijeti važan osvrt i bibliografski iskaz ovog dijela naše historije.

The Herzegovina uprising in 1882, as the uprisings that preceded it, represent a specific period in the history of Bosnia and Herzegovina. Numerous studies were conducted to clarify this topic and the significance of the Herzegovinian uprising for the entire Bosnian society and its position in world trends. We can find sources on this topic in heritage institutions throughout the country and outside its borders.

This work aims to present the results of research and unification of materials from the legacy of Hamdija Kapidžić and documents about the Herzegovina Uprising in the funds of the NULB&H, Archive of Bosnia and Herzegovina, Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina and the funds of Austrian libraries and archives. The material is presented through a bibliography with accompanying registers and will serve as a starting point for all researchers and users dealing with this topic. At the same time, it will bring a significant overview of this part of our history.

1 Uvodne napomene

Građa koja se nalazi u bibliotekama i arhivima te srodnim baštinskim ustanovama od izuzetnog je značaja za cjelokupno društvo i ljudsku egzistenciju. Njena važnost posebno je neupitna kada je riječ o problematiziranju određenih historijskih događaja, njihovom ispravnom tumačenju i adekvatnom predstavljanju. Tako se pred baštinske ustanove postavljaju nove izazovne uloge – uloge posrednika između pohranjene građe i svih onih koji će ih tumačiti ili o njima problematizirati. Bogatstvo i prilagodba institucije društvenim i poslovnim procesima i promjenama zavisi i od njene sposobnosti da svom korisničkom okruženju najpreciznije ponudi potrebne relevantne izvore. Tako je, prema potrebama korisničkog okruženja, sprovedeno istraživanje i objedinjavanje građe iz zaostavštine prof. dr. Hamdije Kapidžića¹ i dokumenata o Hercegovačkom ustanku u bibliotečkim i arhivskim fondovima širom zemlje te fondovima austrijskih biblioteka i arhiva.

Na Odjeljenju Specijalnih zbirki NUBBiH nalazi se građa iz privatne kolekcije Hamdije Kapidžića koja sadrži nekoliko predmeta, korespondenciju, pisma, razglednice, stare knjige, karte itd. (Ovčina, Smajić & Mešić, 2020: 148)

2 O bosanskohercegovačkim ustancima u periodu 1875–1878. godina

Hercegovačkom ustanku iz 1882. godine, koji je temeljni predmet sprovedenog istraživanja, a u historijskom smislu važnom periodu bosanskohercego-

¹ Prof. dr. Hamdija Kapidžić bio je naučnik, istraživač, historičar, redaktor velikog opusa zbirki historijski značajne arhivske građe. Prekretnica akademskog i naučnog djelovanja prof. dr. Kapidžića bila je izrada i odbrana doktorske disertacije na Filozofskom fakultetu u Beogradu 1956. godine, “kod profesora Vase Čubrilovića na temu Hercegovački ustanak 1882. godine” (Katz, 2015: 226). Ova disertacija, koja je nastala kao produkt preciznog i dugogodišnjeg istraživanja arhivske građe u Bosni i Hercegovini i regiji, 1958. godine objavljena je kao monografija, “za koju je autor dobio Dvadesetdesetmojulsku nagradu, kao najviše priznanje koje je tada Republika Bosna i Hercegovina dodjeljivala istaknutim stvaralocima” (Katz, 2015: 227), a sama je monografija postala temelj budućih istraživanja historije Hercegovine u 19. stoljeću.

Iz ovakvog vrlo svestranog, detaljnog naučnog pera proizašao je veliki broj članaka, prikaza koji su produkt temeljitih istraživanja, pa je 1968. godine objavljena monografija *Bosna i Hercegovina u vrijeme austrougarske vladavine (članci i rasprave)*, koja je sakupila i objedinila sve radove nastale u proteklom periodu (Radušić, 2018: 50). Prof. dr. Hamdija Kapidžić 1969. godine postaje dopisni član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, voditelj Potkomisije za izradu istorije Bosne i Hercegovine za dionice austrougarske uprave u BiH (Katz, 2015: 226), jedan je od osnivača Društva istoričara Bosne i Hercegovine, osnivač i stalni saradnik časopisa *Glasnik Arhiva i Društva arhivskih radnika Bosne i Hercegovine*, svojevremeno je predsjedavao Arhivskim savjetom SR BiH, svoje djelovanje i naučni doprinos dao je pri izgradnji Instituta za istoriju radničkog pokreta, odnosno Instituta za istoriju u Sarajevu. Treba istaći da je Hamdija Kapidžić “prvi povjesničar koji je ukazao na iznimno važno pitanje mogućnosti osnivanja sarajevskog univerziteta, koje je bilo aktualno 1913. godine” (Kasumović, 2020: 157).

1 Introductory remarks

The material found in libraries and archives, and related heritage institutions is of exceptional importance for the entire society and human existence. Its significance is especially unquestionable when problematizing certain historical events, correct interpretation, and adequate presentation. Thus, heritage institutions face new challenging roles – the roles of intermediaries between the stored materials and all those who will interpret them or raise issues about them. The wealth and adaptation of institutions to social and business processes and changes also depend on their ability to offer relevant sources to their user environment in the most accurate way. Research and unification of materials from the legacy of professor Hamdija Kapidžić and documents on the Herzegovina Uprising in libraries and archives collections throughout the country, as well as funds of Austrian libraries and archives, were carried out according to the needs of the user environment.

Department of Special Collections of the NULB&H has materials from the private collection of Hamdija Kapidžić,¹ which contains several items, correspondence, letters, postcards, old books, maps, etc. (Ovčina, Smajić & Mešić, 2020: 148)

2 About uprisings in Bosnia and Herzegovina in the period 1875–1878

The Herzegovinian uprising from 1882, which is the fundamental subject of the conducted research,

¹ A turning point in the academic and scientific work of prof. dr. Kapidžić was preparation and defence of doctoral dissertations at the Faculty of Philosophy in Belgrade in 1956, “mentored by professor Vaso Čubrilović on the topic of the Herzegovinian uprising in 1882” (Katz, 2015: 226). This dissertation, created as a product of precise and long-term research of archival material in Bosnia and Herzegovina and the region, was published in 1958 as a monograph, “for which the author received the July 27 Award, as the highest recognition given by the Republic of Bosnia and Herzegovina to prominent creators” (Katz, 2015: 227), and the monograph itself became the basis for future research of the history of Herzegovina in the 19th century.

From this very versatile, detailed scientific pen came a large number of articles, reviews that are the product of basic research, so a monograph *Bosnia and Herzegovina during the Austro-Hungarian rule (members and debates)* was published in 1968. It contains and consolidates all [Kapidžić's] works created in the past period. (Radušić, 2018: 50). In 1969, prof. dr. Hamdija Kapidžić became a corresponding member of the Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina, Head of the “Subcommittee on the History of Bosnia and Herzegovina for the shares of the Austro-Hungarian administration in B&H” (Katz, 2015: 226), also he was one of the founders of the Society of Historians of Bosnia and Herzegovina, a founder and permanent contributor to the journal *Gazette of the Archive and the Association of Archival Workers of Bosnia and Herzegovina*, was head of The Archives Council of Socialist Republic BiH. Also, Kapidžić gave scientific contributions to the construction of the Institute for the History of the Workers' Movement, i.e. the Institute for History in Sarajevo. It should be pointed out that Hamdija Kapidžić “was the first historian who pointed out the extremely important issue of the possibility of establishing the University of Sarajevo, which was topical in 1913.” (Kasumović, 2020: 157).

vačke historije, prethodili su ustanci koji su zahvatili Bosnu i Hercegovinu u periodu od 1875. do 1878. godine. Ovi ustanci primarno su započeti u Hercegovini, tačnije Nevesinju, te su ispočetka i primarno bili usmjereni protiv osmanske vlasti u Bosni i Hercegovini. Zbog podneblja iz kojeg su potekli, ovi se ustanci kroz historijske izvore i literaturu definiraju i kao Nevesinjska puška. Upravo će ovi ustanci prikazivati i ispoljavati jedan vremenski period generalnog nezadovoljstva bosanskohercegovačkog stanovništva koji je kulminirao kroz otpore različitih intenziteta i oblika. Vremenom će ovo nezadovoljstvo prelaziti i u oružani sukob sa vlašću, a posebno nakon što je Austro-Ugarska okupirala Bosnu i Hercegovinu, nakon Berlinskog kongresa 1878. godine.

3 Hercegovački ustanak 1882. godine: o počecima i značaju ustanka

Shodno odredbama donesenim na Berlinskom kongresu 1878. godine, Austro-Ugarska monarhija nastojala je da što prije upravljanje nad Bosnom i Hercegovinom pretvori u “trajnu aneksiju na Bosnu i Hercegovinu. U tim nastojanjima istaknuto mjesto pripadalo je donošenju vojnog zakona 4. novembra 1881. godine kojim je uspostavljena vojna obaveza zemaljskih pripadnika i započeto formiranje bosanskohercegovačkih jedinica u sklopu austrougarske armije.” (Hadžibegović & Imamović, 1998: 180)

Ova nastojanja Austro-Ugarske monarhije predstavljala su narušavanje suvereniteta sultana nad Bosnom i Hercegovinom, pa će stanovništvo ponovo početi pokazivati nezadovoljstvo. Proces započinje iste godine po donošenju zakona i u prvom dijelu najviše zahvata Hercegovinu, a potom se širi dalje duž države. “U decembru, talas nezadovoljstva naročito se ispoljio u južnoj Bosni (Foča) i Istočnoj Hercegovini.” (Gažević, 1972: 1102)

Muslimani su, prema historičarima, reagovali tako što su slali sultanu brojne peticije i zahtjeve za iseljavanje u Tursku, a nevesinjski kmetovi služnje u vojsci vezali su za rješenje agrarnog pitanja. Istovremeno, Austro-Ugarska monarhija, odnosno vlast, pokušava “da preko nekoliko krupnih zemljoposjednika i visokih sveštenika pridobije muslimanske mase za vojni zakon i odvoje ih od nezadovoljnog srpskog seljaštva.” (Hadžibegović & Imamović, 1998: 181)

Autori navode kako je nezadovoljstvo naroda u istočnoj Hercegovini i južnoj Bosni, koje je bilo praćeno pojavom hajdučije i povezivanjem sa kribošijskim ustancima, preraslo vremenom u oružani ustanak. Hercegovački ustanak iz 1882. godine za-

and a historically significant period of Bosnian and Herzegovina history, was preceded by uprisings that affected Bosnia and Herzegovina in the period from 1875 to 1878. These uprisings primarily started in Herzegovina, more precisely in Nevesinje, and were directed against Ottoman rule in Bosnia and Herzegovina right from the start. Through historical sources and literature, these uprisings are known as *Nevesinjska puška*, because of the place where they started. These uprisings will show and manifest a period of general dissatisfaction among the population of Bosnia and Herzegovina, which culminated in resistance of various intensities and forms. Over time, this dissatisfaction transformed into an armed conflict with the government, especially after Berlin Congress in 1878 when Austria-Hungary occupied Bosnia and Herzegovina.

3 Herzegovina uprising in 1882: beginnings and significance

In accordance with the provisions adopted at the Congress of Berlin in 1878, the Austro-Hungarian monarchy tried to turn the governance of Bosnia and Herzegovina into a “permanent annexation of Bosnia and Herzegovina as soon as possible. In these efforts, a prominent place belonged to Military law, adopted on November 4, 1881, which established the military obligation of land members and started the formation of Bosnian units within the Austro-Hungarian army.” (Hadžibegović & Imamović, 1998: 180)

These efforts of the Austro-Hungarian monarchy represented a violation of the sultan’s sovereignty over Bosnia and Herzegovina, so the population began to show dissatisfaction again. Dissatisfaction arose the same year after the law was passed. In the very beginning, it first affected Herzegovina, after which it spread throughout the entire country. “In December, a wave of discontent manifested itself, especially in southern Bosnia (Foča) and eastern Herzegovina.” (Gažević, 1972: 1102)

According to historians, Muslims reacted by sending numerous petitions and requests to the sultan for emigration to Turkey, and serfs from Nevesinje linked the service in the army to the solution of the agrarian issue. At the same time, the Austro-Hungarian monarchy, i.e. the government, is trying “through a few large landowners and high priests to win over the Muslim masses for martial law and separate them from the dissatisfied Serbian peasantry.” (Hadžibegović & Imamović, 1998: 181)

The authors state that the dissatisfaction of people in eastern Herzegovina and southern Bosnia, which was

počinje napadom oko 100 naoružanih ustanika na žandarmerijsku stanicu u Ulogu,² “noću 10. na 11. januar 1882. godine, a njegov definitivni kraj uslijedio je početkom novembra kada se i posljednja grupa od 190 ustanika na čelu sa Salkom Fortom prebacila u Crnu Goru.” (Hadžibegović & Imamović, 1998: 180)

Historičari su stava kako je ovaj ustanak iz 1882. godine zapravo imao dva perioda. Prvi, početni period trajao je oko 40 dana, gdje su ustanici imali inicijativu i vodili ofanzivne akcije, a u drugom periodu došlo je do preokreta jer, pod pritiskom daleko nadmoćnijeg neprijatelja, prelaze u defanzivu i mijenjaju borbenu taktiku.

Kako bi Austro-Ugarska imala kontrolu nad pobunama i prije januara 1882. godine, 9. novembra 1881. godine pod komandom vojnog komandanta Dalmacije generala Stjepana Jovanovića, sastavljene su vojne trupe, a potom 17. 1. 1882. godine “naređeno je formiranje Komande trupa za južnu Dalmaciju i Hercegovinu.” (Gažević, 1972: 1101)

Historijski izvori potvrđuju da su se prije januara 1882. godine zapravo među lokalnim stanovništvom pripremale snage koje će započeti juriš na kasarnu u Ulogu. Ono u čemu su istraživači saglasni jeste da je ustanak bio glasna demonstracija protesta protiv vlasti i protiv uvođenja vojnog zakona. Tako ustanak u januaru 1882. godine obuhvata prostor od Bileće i Gacka prema Ulogu i dolini gornje Neretve, pa se austrougarske snage povlače u gradove s namjerom da čuvaju najvažnije komunikacije. “Na gornjoj Neretvi zaposjeli su na Glavatičevo (19. januara) i u trouglu između Nevesinja, Mostara i Konjica koncentrisali oko 1.110 ljudi.” (Hadžibegović & Imamović, 1998: 188)

Oružane snage u Hercegovini tako imaju uspjeti napad iz Borče i fočanskog kraja na žandarmerijsku stanicu u Ulogu, a potom se ustanak prenosi na ostale dijelove Hercegovine, okolinu Foče, Čajniča, Goražda i po Zapadnoj Bosni. Ustanak se brzo prenosio uz crnogorsku granicu i istočnu Hercegovinu prema Kalinoviku, prijeteci da se proširi na područje Konjica, čime bi se presjekla veza između Mostara i Sarajeva. U ovim akcijama najviše su se istakli Salko (u nekim izvorima spominje se Salih) Forto i Pero Tunguz.

Prof. dr. Hamdija Kapidžić, kao historičar ustanka, predstavio je kako je Austro-Ugarska zapravo nespremna dočekala ustanak “i da bi ga ugušila, mo-

accompanied by the appearance of bandits and connections with the Krivošija uprisings, grew over time into an armed uprising. The Herzegovinian uprising from 1882 began with the attack of about 100 armed rebels on the gendarmerie station in Ulog, “on the night of January 10–11th, 1882, and its end followed at the beginning of November when the last group of 190 rebels led by Salko Forto moved to Montenegro.” (Hadžibegović & Imamović, 1998: 180)

According to some historians, this uprising had two periods. First, the initial period lasted about 40 days, during which the insurgents led an initiative offense. Soon after, under the pressure of a far superior enemy, they changed their battle tactics and went on the defensive. For Austria-Hungary to have control over the rebellions even before January 1882, on November 9, 1881, the military units were deployed under the command of the captain of Dalmatia, General Stjepan Jovanović, that on January 17, 1882, was ordered “the formation of the Troop Command for southern Dalmatia and Herzegovina.” (Gažević, 1972: 1101)

Historical sources confirm that, before January 1882, some forces among the local population had been prepared to attack the barracks in Ulog. Researchers agree that the uprising was a loud protest against the government and the introduction of martial law. Thus, the uprising in January 1882 covered areas from Bileća and Gacko towards Ulog and the valley of the upper Neretva, so the Austro-Hungarian forces withdrew to the cities to guard the most important communications. “On the upper Neretva, they occupied Glavatičevo (January 19) and concentrated about 1,110 people in the triangle between Nevesinje, Mostar, and Konjic.” (Hadžibegović & Imamović, 1998: 188)

Thus, the armed forces in Herzegovina succeeded in attacking the gendarmerie station in Ulog² from Borča and Foča region, followed by the uprising spread to other parts of Herzegovina, the surroundings of Foča, Čajniče, Goražde and throughout Western Bosnia. The uprising quickly spread along the Montenegrin border and eastern Herzegovina and towards Kalinovik, threatening to extend to the area of Konjic, which would cut the connection between Mostar and Sarajevo. Salko (some sources mention Salih) Forto and Pero Tunguz stood out the most in these actions.

Historian Hamdija Kapidžić explains how Austria-Hungary met the uprising unprepared, “and to

² U literaturi i historijskim izvorima ustanak koji je započeo u januaru 1882. godine u Ulogu naziva se i Uloškim ustankom.

² In literature and historical sources, the uprising that began in January 1882 in Ulog is also called the Ulog Uprising.

rala je prestrojiti trupe na jugu Monarhije, uspostaviti jedinstvenu komandu, obezbijediti znatno vojno pojačanje i dodatna finansijska sredstva, a posebno angažovati diplomatiju da ne dođe do vanjskog miješanja u ustanak i do njegovog prerastanja u međunarodno pitanje.” (Hadžibegović & Imamović, 1998: 182)

Milorad Ekmečić (1983) je stava kako je Hercegovački ustanak iz 1882. godine zapravo bio pokušaj glasa naroda protiv pripajanja Austro-Ugarskoj monarhiji.

Ustanak je zbunio austrougarsku politiku i njejoj diplomaciji pomrsio račune u pripremanju brzog proglašenja aneksije ovih oblasti. Da je ona tada ostvarena imala bi dalekosežne historijske posljedice u smislu ranog konsolidovanja političkih prilika na okupiranom području. Ustanak je bio dovoljno moćan da ga cijeli civilizovani svijet shvati kao autentični krik naroda protiv međunarodnog nasilja nad njim. (...) Ogromna vojna sila od preko 70.000 vojnika je bila angažovana protiv ustanka kojeg je držalo nekoliko hiljada aktivnih pobunjenika, a ogromna većina naroda podržavala. To je bila proba jedne vojne mašine koja se odatle spremala na nove poduhvate. Iako dalje od onemogućavanja proglašenja aneksije ustanak nije mogao ništa da ostvari i to je bilo dovoljno da odredi cijelu budućnost borbe protiv Austro-Ugarske. (Ekmečić, 1983: 11)

Austro-Ugarska u februaru 1882. godine poduzima ofanzivu na glavne ustaničke centre – Zagorje i Ulog.

Pripreme su temeljito sprovedene. Dejstva 2. pješadijske i Rezervne brigade počela su 21. februara pokretom od Foče i Trnova ka Kalinoviku. (...) Iz Hercegovine 20. februara od Gackog, Nevesinja i Mostara prema Ulogu. Ukupno je bilo upotrijebljeno oko 10.000 pješaka i 4 baterije. Pod tim snagama ustanici su se, uz otpor, povlačili ka utvrđenom Ulogu. Istovremeno su austrougarske trupe izvele i niz drugih ofanziva – Foča, Goražde, Konjic i dr. Tako je na proljeće 1882. godine ustanak splasnuo, a povremene borbe održavale su se do jeseni 1882. godine kada najveći broj ustanika emigrirao u Crnu Goru. Prema procjenama u ustanku je učestvovalo 2.000 do 3.000 ustanika. Srpske ustanike vode kmetovi, slobodni seljaci, knezovi, stočni trgovci, pandurski serdari, hajdučke harambaše i sl., dok se u vodstvu muslimanskih ustanika pojavljuju slobodni seljaci. (...) Ustaničku građansku vlast sačinjavali su seljaci iz Uloga i okoline i nazivali su je medžlisom ili

suppress it, it had to realign its troops in the south of the Monarchy, establish a unified command, provide significant military reinforcements and additional financial resources, and especially engage diplomacy to prevent external interference in the uprising and until it becomes an international issue.” (Hadžibegović & Imamović, 1998: 182)

According to Milorad Ekmečić (1983) Herzegovinian Uprising of 1882 was the people’s voice against annexation to the Austro-Hungarian Monarchy:

The uprising confused Austro-Hungarian politics and messed up its diplomacy in preparing the fast proclamation of the annexation of these areas. If the annexation had succeeded, it would have extensive historical consequences relating to the early consolidation of political conditions in the occupied territory. The uprising was powerful enough for the entire civilized world to understand it as a people’s cry against international violence against it. (...) Against the uprising, held by several thousand active rebels and supported by the vast majority of the people was engaged a huge military force with over 70,000 soldiers. It was a test of a military machine that was preparing for new endeavors from there. Although nothing could be achieved with the uprising except preventing the proclamation of annexation, it was enough to determine the direction of the entire future struggle against the Austro-Hungarian monarchy. (Ekmečić, 1983: 11)

In February 1882, Austria-Hungary launched an offensive against the main uprising centers – Zagorje and Ulog.

Preparations were thoroughly carried out. The movements of the 2nd Infantry and Reserve Brigade began on February 21 from Foča and Trnovo to Kalinovik. (...) From Herzegovina on February 20 – Gacko, Nevesinje, and Mostar towards Ulog. They were about 10,000 infantry and four battery. Under these forces, the insurgents, with resistance, retreated towards the fortified Ulog. At the same time, the Austro-Hungarian troops carried out a series of other offensives – Foča, Goražde, Konjic, and others. Thus, the uprising subsided in the spring of 1882. Occasional fighting continued until the fall the same year when the largest number of insurgents emigrated to Montenegro. According to estimates, 2,000 to 3,000 insurgents participated in the uprising. The Serbian insurgents were led by serfs, free peasants, princes, cattle traders, police orders, hajduk harambaša, etc., while the

opšritom u koju je ulazilo 7 Muslimana i 6 Srba. (...) Ova saradnja objašnjava se zajedničkim neprihvatanjem austougarske vlasti, ali im razlozi za to nisu bili identični. (Hadžibegović & Imamović 1998, 185)

Zaključno govoreći, historičari su stava kako ustanak 1882. godine nije izazvao šira politička previranja u Bosni i Hercegovini, ali je svakako za austougarsku vlast predstavljao upozorenje, poziv da se poboljša efikasnost organa vlasti u okupiranoj zemlji te riješi pitanje unutrašnje organizacije i uprave. Hamdija Kapidžić opaža da su ustanci, odnosno posljedice ustanka, bile velika historijska pouka i okupacionom režimu i njegovim protivnicima.

4 Prof. dr. Hamdija Kapidžić kao historičar Hercegovačkog ustanka

Na osnovu podataka o učestalost korištenja građe Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine, zaključeno je da korisnici u svrhu različitih istraživanja često traže građu koja dokumentuje nacionalnu i lokalnu historiju, politiku, kulturu. NUBBiH svoje fondove pored obaveznog primjerkapopunjava razmjenom i poklonima. Jedan takav poklon jeste i zaostavština historičara Hamdije Kapidžića, rođenog u Bileći 1904. godine, a umrolog u Sarajevu 1974. godine. Studij historije završio je 1928. godine na Filozofskom fakultetu u Beogradu, gdje je 1956. godine i doktorirao. Od 1928. godine bio je profesor u Šerijatskoj i Drugoj muškoj gimnaziji u Sarajevu te njezin direktor (1945–1948), zatim profesor na Višoj pedagoškoj školi (1949–1952) te prvi redovni univerzitetski profesor historije naroda Jugoslavije na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Bio je i dopisni član Akademije nauka i umjetnosti BiH. Jedan je od osnivača Društva istoričara Bosne i Hercegovine i pokretač njegovog časopisa *Godišnjaka*, kojem je bio dugogodišnji odgovorni urednik (do 1970). Bavio se historijom BiH u XIX i XX st. Glavna djela su mu: *“Zastava” o Bosni i Hercegovini* (I–IV, 1953–1956), *Hercegovački ustanak 1882* (1958), *Bosna i Hercegovina za vrijeme austougarske vladavine (1878–1918)* (1968) i *Agrarni odnosi u Bosni i Hercegovini 1878–1918* (1969).³

³ U svom članku “Prof. dr. Hamdija Kapidžić – znanstvenik i profesor”, dr. Vera Katz napominje kako se u dostupnoj literaturi kao datum rođenja dr. Kapidžića navode 31. 1. te 2. 2. 1904. godine, dok dr. Enver Redžić ističe kako je Kapidžić rođen 1. 2. 1904. godine. Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine u svom fondu posjeduje originalni Izvod iz rođenja (Auszug aus der Geburts), izdat 6. marta 1916. godine, u kojem se navodi da je prof. dr. Hamdija Kapidžić (Kapičić) rođen 1. 2. 1904. godine, od oca Ibri i majke Hanife, rođene Hajdarhodžić. Istovremeno, navedeni akt ukazuje na to da je izvorno prezime dr. Hamdije Kapidžića zapravo Kapičić.

Muslim insurgents were led by free peasants. (...) The insurgent civil government was made up of peasants from Ulog and its surroundings and was called the Majlis or municipality, consisting of seven Muslims and six Serbs. (...) The reason for this cooperation is their mutual rejection of the Austro-Hungarian government, but the reasons for this were not the same. (Hadžibegović & Imamović, 1998: 185)

Ultimately historians stated that the Uprising of 1882 did not cause broader political turmoil in Bosnia and Herzegovina but represented a warning for the Austro-Hungarian government, a call to improve the efficiency of the authorities in the occupied country and resolve the issue of internal organization and administration. Hamdija Kapidžić observes that the uprisings, or the consequences of the uprisings, were a great historical lesson for both the occupation regime and its opponents.

4 Prof. dr. Hamdija Kapidžić as a historian of the Herzegovina uprising

Based on the data on the frequency of use of NULB&H materials, we can conclude that users often look for information on national and local history, politics, and culture for various research purposes. Besides the mandatory copy, NULB&H fills its funds through exchanges and gifts. One such gift is the legacy of the historian Hamdija Kapidžić (born in Bileća in 1904 and died in Sarajevo in 1974). Kapidžić completed his history studies in 1928 at the Faculty of Philosophy in Belgrade, where he received his doctorate in 1956. From 1928, he was a professor at the Šeriatska and Second Male Gymnasiums in Sarajevo and its director (1945–1948), then a professor at the Higher Pedagogical School (1949–1952), full-time university professor of the history of the people of Yugoslavia at the Faculty of Philosophy in Sarajevo.

He was a corresponding member of the Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina and one of the founders of the Society of Historians of Bosnia and Herzegovina. He was the initiator of the journal *Godišnjak*, in which he was editor-in-chief for many years (until 1970). He researched the history of Bosnia and Herzegovina in the 19th and 20th centuries.

His most important works were: *“Flag” about Bosnia and Herzegovina* (“Zastava” o Bosni i Hercegovini) (I–IV, 1953–1956), *Herzegovina Uprising 1882* (Hercegovački ustanak 1882) (1958), *Bosnia and Herzegovina during the Austro-Hungarian*

Prof. dr. Hamdija Kapidžić dobitnik je i 27-julske nagrade i Šestoaprilske nagrade Grada Sarajeva. Biblioteka je ovaj poklon zaprimila 2008. godine. Dio poklona, od kojih je nekoliko predmeta, korespondencija, pisma, razglednice, stare knjige, karte, nalazi se na Odjeljenju Specijalnih zbirki.

Građa o Hamdiji Kapidžiću koju je kao poklon zaprimila Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine objedinjena je, dokumentovana i prezentirana kroz pregledni rad autora Ovčina, Smajić i Mešić (2020). U radu su prezentovane i publikacije autora prof. dr. Hamdije Kapidžića koje se nalaze u Nacionalnoj biblioteci Austrije.

5 Hamdija Kapidžić o Hercegovačkom ustanku 1882. godine

U općem osvrtu na ustanak Kapidžić zaključuje da austrougarskom upravom u Bosni i Hercegovini mnogi nisu bili zadovoljni. Glavni razlog podizanja ustanka 1882. godine bili su socijalni i politički motivi, posebno muslimana i Srba, koji su se ujedinili u zajedničkom stavu protiv okupatora. To je bila i ključna odlika po kojoj se ovaj ustanak razlikovao od svih prethodnih. Ovakva situacija na terenu izbi-la je argumente okupacionim vlastima da posreduje kao arbitar u njegovom smirivanju.

Neriješeno agrarno pitanje, odnosno ugroženost opstanka kako Srba tako i muslimana, bilo je osnovni uzrok ustanka iz 1882. godine, ali neće biti i dovoljan da doprinese njihovoj čvršćoj političkoj vezi. Kapidžić dalje navodi da “pored agrarnog pitanja, od naročitog značaja za nezadovoljstvo širokih slojeva naroda bila je finansijska politika okupatorske sile. Poreski pritisak postajao je sve veći.” (Kapidžić, 1973: 294)

Kod katoličkog stanovništva nije bilo velikog otpora niti nezadovoljstva, prvenstveno zbog uticaja crkve, iako su i oni bili nezadovoljni neriješenim agrarnim pitanjem.

Hercegovački ustanak donio je velike političke posljedice unutar Austro-Ugarske monarhije te velike nesuglasice između dvije sile oko upravljanja u Bosni i Hercegovini. Kao rješenje su vidjeli aneksiju Bosne i formiranje vlasti sa građanskom upravom.

6 Bibliografija o Hercegovačkim ustancima

Kao vrlo specifičan i bitan dio bosanskohercegovačke historije i njenog postojanja, Hercegovački ustanak iz 1882. godine predmet je istraživanja korisnika Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine i dan danas. U radu i aktivnostima

Rule (1878–1918) (Bosna i Hercegovina za vrijeme austrougarske vladavine (1878–1918)) (1968), and *Agrarian Relations in Bosnia and Herzegovina 1878–1918* (Agrarni odnosi u Bosni i Hercegovini 1878–1918) (1969).³

Prof. dr. Hamdija Kapidžić is the winner of July 27th Award and winner of April 6th Award of the city of Sarajevo.

The library received this gift in 2008. Part of the gift, of which there are several items, correspondence, letters, postcards, old books, maps, are in the Department of Special Collections. The material on Hamdija Kapidžić, which was received as a gift to National and University Library of Bosnia and Herzegovina, was consolidated, documented and presented through a review by the authors Ovčina, Smajić and Mešić (2020). The paper also presents the publications of the author prof. dr. Hamdije Kapidžić, which are in the National Library of Austria.

5 Hamdija Kapidžić on Herzegovina Uprising from 1882

In a general review of the uprising, Kapidžić concluded that many were critical of the Austro-Hungarian administration in Bosnia and Herzegovina. Social and political motives were the main reasons for the revolt, especially of Muslims and Serbs, who united in a common stance against the occupiers. These were also the key feature that distinguished this uprising from all the previous ones. The situation on the ground left the occupying authorities without arguments to mediate as an arbitrator in its pacification.

The unresolved agrarian issue and the threat to the survival of both Serbs and Muslims were the main reason for the uprising in 1882, unfortunately, it was not enough to contribute to their stronger political bond. Kapidžić further states that “besides the agrarian issue, the financial policy of the occupying power was of particular importance for the dissatisfaction of broad sections of the people. Tax pressure was getting bigger and bigger.” (Kapidžić, 1973: 294)

There was no high resistance or dissatisfaction among the Catholic population, primarily due to

³ In the article “Prof. dr. Hamdija Kapidžić – scientist and professor”, dr. Vera Katz notes that in the available literature the date of birth of dr. Kapidžić is quoted as January 31st and February 2nd, 1904, while dr. Enver Redžić points out that Kapidžić was born on February 1st, 1904. The National and University Library of Bosnia and Herzegovina has, in its funds, an original birth certificate (Auszug aus der Geburts), issued on March 6th, 1916, in which it is specified that prof. Dr. Hamdija Kapidžić (Kapičić) was born on February 1st, 1904. His father was Ibro and his mother was Hanifa, born Hajdarhodžić. At the same time, the mentioned act indicates that the original surname of dr. Hamdija Kapidžić is Kapičić.

nastojalo se konsolidirati više bibliotečkih i arhivskih fondova sa primarnom namjerom objedinjavanja građe o Hercegovačkom ustanku, kao i onim ustancima iz perioda 1875–1878. godina koji su prethodili Uloškom ustanku⁴ iz 1882. godine. U tu svrhu vršeno je istraživanje dostupne građe prema sadržanoj obradi putem COBISS-a, arhivskih dokumenata, a shodno tematskim predmetnicama “Hercegovački ustanak”, “Uloški ustanak”, “Nevesinjska puška”, uz dodatak vremenskih odrednica “1875–1878”, “1882”, te kroz kataloge pripadajućih biblioteka / arhiva. Dobiveni rezultati predstavljeni su kroz bibliografiju. Također, istraživanje je vršeno pretraživanjem po ličnim imenima, tačnije ličnim predmetnicama – “Salko Forto” te varijantni oblik imena “Salih Forto”, “Pero Tunguz” kako bi se dobio uvid u djela koja prezentuju život i djelo jednih od organizatora ustanka.

Bibliografija o hercegovačkim ustancima obuhvata građu koja primarno problematizira sve hercegovačke ustanke, počevši od 1875. godine zaključno sa ustankom iz 1882. godine. Prezentira građu koja je zastupljena u bibliotekama BiH, a koje su umrežene u COBISS sistem, Nacionalnoj biblioteci Austrije i Državnom arhivu Austrije koja sadrži 81 bibliografsku jedinicu. Bibliografske jedinice većinski su monografskog karaktera, a zastupljeno je nešto radova / članaka iz serijskih publikacija.

Svakako, postoji i veliki broj druge građe, najčešće sekundarnih bibliografskih izvora, koji ne problematiziraju primarno Hercegovački ustanak iz 1882. godine, ali ga povezuju, navode, opisuju i definiraju. Takve bibliografske jedinice nisu predmet ovog istraživanja, no istovremeno potvrđuju raznolikost literature o vrlo važnom segmentu bosanskohercegovačke prošlosti i naroda koji žive na ovim prostorima.

the church’s influence, although they were also dissatisfied with the unresolved agrarian issue. The Herzegovinian uprising brought political consequences within the Austro-Hungarian monarchy and considerable disagreement between the two powers regarding governance in Bosnia and Herzegovina. As a solution, they saw the annexation of Bosnia and the formation of a government with civil administration.

6 Bibliography on Herzegovina uprisings

The Herzegovina Uprising of 1882, along with the uprisings of 1875–1878, a specific and significant part of the history of Bosnia and Herzegovina and its existence, is the topic of research by the National and University Library of Bosnia and Herzegovina users. The work consolidated several libraries and archival funds intending to unify material on the Herzegovina uprising and the uprisings of 1875–1878.

We carried out the research from available material via COBISS, archival documents, through the catalogues of the associated libraries/archives and according to thematic subjects: *Herzegovinian Uprising*, *Uloški ustanak*,⁴ *Nevesinjska Puška*, with the addition of time markers *1875–1878*, *1882*. We bring you the results through a bibliography.

The research was also carried out by retrieving personal names, more precisely by *Salko Forto* and the variant form of the name *Salih Forto*, *Pero Tunguz*, to obtain insight into documents that present the life and work of organizers of the uprising.

The bibliography on the Herzegovinian uprisings includes materials that primarily problematize all uprisings that took place in Herzegovina, from 1875 to 1882. It presents materials found in the B&H libraries, networked in the COBISS system, and materials from the National Library of Austria and the State Archives of Austria. The bibliography contains 81 bibliographic units. Most of them are monographs, and some works/articles are from serial publications.

Definitely, there are also other materials, and secondary bibliographic sources that do not primarily problematize the Herzegovinian Uprising from 1882 but connect, state, describe and define it. Such bibliographic units are not the subject of this research, but it does prove the diversity of materials on an essential segment of Bosnia and Herzegovina’s past and the people who live in these areas.

⁴ U literaturi se spominje i termin Uloška buna, odnosno Druga Nevesinjska puška.

⁴ The literature also mentions the term *Uloška buna* as “Druga nevesinjska puška”.

7 Bibliografija građe o Hercegovačkim ustancima u periodu 1855–1882. / Bibliography of Materials on Herzegovina Uprisings 1855–1882

1

BERIĆ, Dušan

Ustanak u Hercegovini : 1852-1862 / Dušan Berić. - 2. izd. - Bileća ; Gacko : Srpsko prosvjetno i kulturno društvo "Prosvjeta", 2007 (Kraljevo : Ofsetpres). - 1036 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Biblioteka Istorija)

"Ova knjiga predstavlja moju doktorsku disertaciju koju sam odbranio na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu" --> predgovor. - Tiraž 500. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. - Bibliografija: str. 977-987. - Zusammenfassung. - Registri.

ISBN 978-99938-90-08-9

94(497.15)"1852/1862"

COBISS.BH-ID 431384

2

BERIĆ, Dušan

Ustanak u Hercegovini : 1852-1862 : [doktorska disertacija] / Dušan Berić. - Sarajevo : [D. Berić], 1990. - 2 sv. (483 str. ; str. 993, 259) ; 30 cm

Ćir. - [Univerzitet u Sarajevu, Filozofski fakultet]

94(497.6)"1852/1862"

323.269.6(497.6)"1852/1862"

COBISS.BH-ID 4571417

3

BOGIĆEVIĆ, Vojislav

Građa za proučavanje ekonomskih odnosa u Bosni i Hercegovini pred ustanak 1875 godine : (prema podacima iz izvještaja austro-ugarskog generalnog konzula Dra. Svetozara Teodorovića u Sarajevu iz 1875) / Vojislav Bogićević. - tabele. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst.

U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 1 (1949), str. [215]-232

330:94(497.6)"1875"

COBISS.BH-ID 39161606

4

BOGIĆEVIĆ, Vojislav

Početak ustanka Luke Vukalovića : (1852-1853) / Vojislav Bogićević. - Ćir. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst.

U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 4 (1952), str. [205]-223

94(497.6)"1852/1853"

COBISS.BH-ID 39376134

5

BOGIĆEVIĆ, Vojislav

Početak ustanka Luke Vukalovića : (1852-1853) / Vojislav Bogićević. - Sarajevo : [s.n.], 1952. - Str. [205]-223 ; 24 cm

Ćir. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - P. o.: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine ; god. 4 (1952)

94(497.6)"1852/1853"(049)

COBISS.BH-ID 5008409

6

BOGIĆEVIĆ, Vojislav

Stanje raje u Bosni i Hercegovini pred ustanak 1875-1878 godine : (povodom 75-godišnjice ustanka u Hercegovini

i Bosanskoj Krajini 1875-1878) / Vojislav Bogićević. - Ćir. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst.

U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 2 (1950), str. [143]-184

94(497.6)"1875/1878"

COBISS.BH-ID 39284742

7

BUCONJIĆ, Nikola

Povijest ustanka u Hercegovini i boj kod Stoca / Nikola Buconjić. - Stolac : Humska zemlja, 2000 (Čapljina : Intergraf). - 185 str. ; 23 cm

Pobudne napomene / Željko Raguž: str. 5-17. - Pretisak izdanja Hrvatske dioničarske tiskare Mostar, 1911.

94(497.15)"1875/1878"

COBISS.BH-ID 513401286

8

BUHA, Milivoje

Uloški ustanak 1882. i stanje u Hercegovini pod austro-ugarskom okupacijom : (druga "Nevesinjska puška") / Milivoje Buha - Mijo. - Srpsko Sarajevo [i. e. Istočno Sarajevo] : Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2004 (Trebinje : Grafokomerc). - 326 str. ; 24 cm

Ćir. - Tiraž 500. - Rječnik nekih manje poznatih stranih izraza: str. 323-326. - Bibliografija i bilješke uz tekst

ISBN 99938-0-406-1

94(497.6)"1882"

94(497)"1882"

327(497)"1882"

COBISS.BH-ID 209209863

9

ĆOROVIĆEVI susreti proznih pisaca (2001 ; Bileća Srpska proza danas / Ćorovići susreti proznih pisaca u Bileći, 21-23. septembar 2001 ; Junski ustanak u Hercegovini 1941 / Naučni skup istoričara u Gacku, 21-23. septembar 2001 ; tekstove izabrao i priredio Radoslav Bratić ; [fotografije u knjizi Gajo Parežanin, Milimir Šupić]. - Bileća ; Gacko : Srpsko prosvjetno i kulturno društvo Prosvjeta ; Beograd : Fond "Vladimir i Svetozar Ćorović", 2002 (Trebinje : Grafokomerc). - 879 str. : fotogr. ; 24 cm

Bilješke uz tekst.

ISBN 99938-621-3-4

94(497.6)"1941"(082)

821.163.41.09-3"19"(082)

821.163.41.09 Isaković A.(082)

COBISS.BH-ID 319512

10**EKMEČIĆ, Milorad**

Dr. Hamdija Kapidžić, Hercegovački ustanak 1882 godine, Sarajevo, "Veselin Masleša", 1958, str. 358 / Milorad Ekmečić. - Prikaz knjige.

U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 9 (1957), str. 277-279
323.269.6(497.6)''1882''(049.3)
COBISS.BH-ID 39121670

11**EKMEČIĆ, Milorad**

Istorijski značaj ustanka u Bosni i Hercegovini : 1875-1878 / Milorad Ekmečić. - Sarajevo : Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1977. - Str. 49-89 ; 24 cm Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - P. o.: Posebna izdanja / Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine ; knj. 30. Odjeljenje društvenih nauka ; knj. 4

94(497.6)''1875/1878''(049)
COBISS.BH-ID 4950553

12**EKMEČIĆ, Milorad**

Kosta Grujić, Dnevnik iz hercegovačkog ustanka 6 VIII - 16 X 1875. - Vojni muzej JNA, Posebna izdanja, knj. I Bgd. 1956. / Milorad Ekmečić. - Prikaz knjige.

U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 9 (1957), str. 289-292
94(497.6)''1875/1878''(049.3)
COBISS.BH-ID 39127302

13**EKMEČIĆ, Milorad**

Uloga don Ivana Musića u hercegovačkom ustanku 1875-1878 / Milorad Ekmečić. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Zusammenfassung.

U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 7 (1955), Str. [141]-169
94(497.6)''1875/1878''
COBISS.BH-ID 39423494

14**EKMEČIĆ, Milorad**

Uloga don Ivana Musića u hercegovačkom ustanku 1875-1878 / Milorad Ekmečić. - [Sarajevo] : [s.n.], 1955. - Str. [141]-169 ; 24 cm

Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Zusammenfassung. - P. o.: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine ; god 7 (1955)

94(497.6)''1875/1878''(049)
COBISS.BH-ID 4950041

15**EKMEČIĆ, Milorad**

Ustanak u Hercegovini 1882. i istorijske pouke / Milorad Ekmečić. - Dostupno i na: <http://iis.unsa.ba/wp-content/uploads/2019/09/19-Prilozi-%C4%8Cclanek-Milorad-Ekme%C4%8Di%C4%87.pdf>. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Summary.

U: Prilozi - Institut za istoriju (Sarajevo). - ISSN 0350-1159. - Br. 19 (1982), str. 9-74
94(497.6)''1882''
COBISS.BH-ID 43774726

16**EKMEČIĆ, Milorad**

Ustanak u Hercegovini 1882. i istorijske pouke : (rezime saopšten na Naučnom skupu, oktobra 1982.godine) / Milorad Ekmečić. - Sarajevo : Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1983. - Str. 9-20 ; 24 cm

Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - P.o.: Naučni skup 100 godina ustanka u Hercegovini 1882. godine : [Sarajevo 21-22 X 1982]
94(497.6)''1882''(049)
COBISS.BH-ID 4951065

17**HALILOVIĆ, Edin**

Konzulati, njihova diplomatska i politička uloga i funkcija u Bosanskom ejaletu u vrijeme Velike istočne krize (1875.-1878.) : magistarski rad / Edin Halilović. - Tuzla : [E. Halilović], 2018. - 165 listova : ilustr. ; 30 cm

Mentor Izet Šabotić. - Bibliografija: listovi 159-165. - Rezime; Summary. - Univerzitet u Tuzli, Filozofski fakultet
341.7/.8:94(497.6)''1875/1878''(043.2)
94:341.781(497.6)''1875/1878''(043.2)
COBISS.BH-ID 1025077758

18**HEVROLINA, Viktorija Maksimovna**

Russkie revoljucionery i vosstanie v Gercegovine v 1882 g. / V. M. Hevrolina. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Rezime.

U: Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine. - ISSN 0350-1981. - God. 37 (1986), str. 117-126
94(497.6)''1882''
COBISS.BH-ID 41857542

19**JOVANOVIĆ, Jovan**

Dmitrij Aleksandrovič - Klemenc i Hercegovački ustanak 1875 / Jovan Jovanović. - Ćir. - Bibliografija: str. 291-292

U: Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine. - ISSN 0350-1981. - God. 21/27 (1976), str. [283]-292
94(497.6)''1875''
COBISS.BH-ID 40762886

20**JOVANOVIĆ, Jovan**

Gavrilo Sergeevič Veselitski-Božidarovič i hercegovački ustanak 1875-1878 / Jovan Jovanović. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst..

U: Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine. - ISSN 0350-1981. - God. 28/30 (1979), str. [147]-166
94(497.6)''1875/1878''
COBISS.BH-ID 41085446

21**JOVANOVIĆ, Jovan**

Sergej Mihajlovič Kravčinskij-Stepnjak : učesnik u hercegovačkom ustanku 1875. godine : (uz 120-godišnjicu njegova rođenja) / Jovan Jovanović. - Ćir. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Résumé.

U: Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine. - ISSN 0350-1981. - God. 19 (1973), str. [267]-280
94(497.6)''1875''
COBISS.BH-ID 40465670

22

JOVANOVIĆ, Jovan M.

Engleska i Bosna 1875-1878 / Jov. M. Jovanović. - Ćir.

- Faksimil: Pregled ; 1935, br. 142

U: Pregled (Sarajevo). - ISSN 0032-7271. - God. 51, br. 1, dio 1 (januar-april 2010), str. 260-268

94(497)“1975/1878”

327(420:497)

COBISS.BH-ID 19100166

23

KÄHLIG, Eduard von

Vor zwanzig Jahren : lose Blätter der Erinnerung an die Bekämpfung des Aufstandes in der Hercegovina im Jahre 1882 / von Eduard von Kählig. - Graz : Leykam, 1902. - 134 str., [1] presavijen list s prilogom ; 23 cm

Str. 5-6: Vorwort / Der Verfasser. - Bibliografija i bilješke uz tekst.

94(497.6)“1882”

COBISS.BH-ID 10815747

24

KAPIDŽIĆ, Hamdija

Crna Gora prema Hercegovačkom ustanku 1882 g. / Hamdija Kapidžić. - Ćir. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst.

U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 6 (1954), str. [143]-165

94(497.16)“1882”

COBISS.BH-ID 39020038

25

KAPIDŽIĆ, Hamdija

Crna Gora prema Hercegovačkom ustanku 1882 god. / Hamdija Kapidžić. - Sarajevo : “Veselin Masleša”, 1954. - Str. [143]-165 ; 24 cm

Ćir. - Bibliografija i druge bilješke uz tekst. - P. o.: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine ; god. VI, 1954.

94(497.16)“1882”

COBISS.BH-ID 27047686

26

KAPIDŽIĆ, Hamdija

Hercegovački ustanak / Hamdija Kapidžić. - Sarajevo : “Veselin Masleša”, 1958 (Sarajevo : “Veselin Masleša”).

- 358 str. ; 24 cm

Kazalo

94(497.6)

COBISS.BH-ID 1704995

27

KAPIDŽIĆ, Hamdija

Hercegovački ustanak 1882. godine / Hamdija Kapidžić.

- Sarajevo : “Veselin Masleša”, 1958 (Sarajevo : Štamparski zavod “V. Masleša”). - 358 str., [1] karta ; 25 cm
Bibliografija: str. 331-336. - Registar. - Zusammenfassung.

94(497.6)“1882”

COBISS.BH-ID 48753926

28

KAPIDŽIĆ, Hamdija

Hercegovački ustanak 1882. godine / Hamdija Kapidžić.

- Sarajevo : “Veselin Masleša”, 1973 (Zagreb : Zadruga

štampa). - 323 str. ; 25 cm

Bibliografija: str. 297-299. - Registar. - Zusammenfassung.

94(497.6)“1882”

COBISS.BH-ID 6734086

29

KAPIDŽIĆ, Hamdija

Milorad Ekmečić, Ustanak u Bosni 1875-1878, Sarajevo 1960, Veselin Masleša, strana 385 / Hamdija Kapidžić. - Prikaz knjige.

U: Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine. - ISSN 0350-1981. - God. 13 (1963), str. 375-384

94(497.6)“1875/1878” (049.3)

COBISS.BH-ID 39756806

30

KAPIDŽIĆ, Hamdija

Prilog istoriji hercegovačkog ustanka iz 1862. god. : (jedno pismo austriskog konzula Martirta Luki Vukaloviću) / Hamdija Kapidžić. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst.

U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 1 (1949), str. [210]-214

94(497.6)“1862”

COBISS.BH-ID 38987014

31

KAPIDŽIĆ, Hamdija

Prilog istoriji hercegovačkog ustanka iz 1882. god. : (objavljivanje vojničkog zakona, 4 novembra 1881) / Hamdija Kapidžić. - Ćir. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst.

U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 2 (1950), str. [209]-216

94(497.6)“1882”

COBISS.BH-ID 38993670

32

KAPIDŽIĆ, Hamdija

Prilozi istoriji Ustanaka iz godine 1882 / Hamdija Kapidžić. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst.

U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 3 (1951), str. [237]-286

94(497.6)“1882”

COBISS.BH-ID 38997766

33

KAPIDŽIĆ, Hamdija, 1904-1974

Der Aufstand in der Hercegovina im Jahre 1882 : (Auszüge) / Hamdija Kapidžić. - Graz : Historischen Institut der Universität Graz, 1972. - 167 listova [1] presavijen list s geogr. kartom ; 21 cm. - (Zur Kunde Südosteuropas ; 1/2)

Prijevod djela: Hercegovački ustanak 1882. godine. - Tekst kucan mašinom. - Bibliografija: listovi 152-164

94(497.6)“1882”

COBISS.BH-ID 6697497

34

KLICIN, Dimitrije-Mita

Banaćanin Mihailo Zega : crnogorski serdar i narodnom pjesmom proslavljeni junak : odlomak iz istorije Crne Gore od 1861 do 1866 godine u vezi sa hercegovačkim

ustankom od 1861 do 1862 godine / Dimitrije-Mita Klicin. - Novi Sad : [b. i.], 1941 (Novi Sad : Štamparija Dunavske banovine). - 66 str. : slika M. Zege ; 23 cm.
949.716"1861/1866":929 Zega
949.715"1861/1862":929 Zega
886.1/.2-94
COBISS.BH-ID 6654983

35

LJUBIBRATIĆ, Savo

Prilozi za proučavanje Hercegovačkih ustanaka 1857-1862 godine : iz prepiske vojvode Mića Ljubibratića / Savo Ljubibratić, Todor Kruševac. - Ćir. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst
U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 6 (1954), str. [167]-191
94(497.6)"1857/1862"
COBISS.BH-ID 39397638

36

LJUBIBRATIĆ, Savo

Prilozi za proučavanje Hercegovačkih ustanaka 1857-1878 godine : iz arhiva vojvode Mića Ljubibratića / Savo Ljubibratić, Todor Kruševac. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Zusammenfassung.
U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 7 (1955), str. [185]-204
94(497.6)"1857/1878"
COBISS.BH-ID 39427334

37

LJUBIBRATIĆ, Savo

Prilozi za proučavanje Hercegovačkog ustanka / Savo Ljubibratić, Todor Kruševac. - Sarajevo : "Veselin Masleša", 1956 (Sarajevo : "Veselin Masleša"). - Str. [301]-340 ; 24 cm
Ćir. - Zusammenfassung. - P.o.: Separat iz "Godišnjaka Istoriskog društva Bosne i Hercegovine", godina VIII, 1956.
94(497.6-3 Hercegovina)"1875/1878"
COBISS.BH-ID 514100934

38

LJUBIBRATIĆ, Savo

Prilozi za proučavanje Hercegovačkog ustanka : iz arhiva vojvode Mića Ljubibratića / Savo Ljubibratić, Todor Kruševac. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Zusammenfassung.
U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 8 (1956), str. [301]-340
94(497.6)"1857/1878"
COBISS.BH-ID 39446534

39

LJUBIBRATIĆ, Savo

Prilozi za proučavanje Hercegovačkog ustanka 1875 godine : (iz arhiva vojvode Mića Ljubibratića) / Savo Ljubibratić, Todor Kruševac. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Zusammenfassung.
U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 9 (1957), str. [257]-278
94(497.6)"1875"
COBISS.BH-ID 39121158

40

LJUBIBRATIĆ, Savo

Prilozi za proučavanje Hercegovačkog ustanka 1875 godine : (iz arhiva vojvode Mića Ljubibratića) / Savo Ljubibratić, Todor Kruševac. - Sarajevo : Istorisko društvo Bosne i Hercegovine, 1958 (Sarajevo : Sarajevski grafički zavod). - Str. [257]-278 ; 23 cm
Kor. nasl.: Prilozi proučavanju Hercegovačkog ustanka 1875-78 godine. - Zusammenfassung. - P. o.: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine ; god. 9, 1957.
94(497.6-3 Hercegovina)"1875/1878"
COBISS.BH-ID 206865932

41

LJUBIBRATIĆ, Savo

Prilozi za proučavanje Hercegovačkog ustanka 1875.-1878. : (iz arhiva vojvode Mića Ljubibratića - V) / Savo Ljubibratić, Todor Kruševac. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Zusammenfassung.
U: Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine. - ISSN 0350-1981. - God. 11 (1961), str. [149]-172
94(497.6)"1875/1878"
COBISS.BH-ID 39554566

42

MADŽAR, Božo

Izveštaji austrougarskog generalnog konzula Vasića upućeni ministru vanjskih poslova grofu Andrašiju u Beč od septembra 1875. do jula 1876. godine / Božo Madžar. - Sarajevo : [s.n.], 1974-1975. - Str. 165-251 ; 24 cm
Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - P. o.: Glasnik Arhiva i Društva arhivskih radnika Bosne i Hercegovine ; god. 14-15 (1974-1975)
94(497.6)"1875/1876"(049)
COBISS.BH-ID 4557081

43

MADŽAR, Božo

Pokušaj pacifikacije hercegovačkog ustanka 1875. posredovanjem predstavnika evropskih država / Božo Madžar. - Sarajevo : Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1977. - Str. 303-312 ; 24 cm
Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - P. o.: Posebna izdanja / Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine ; knj. 30. Odjeljenje društvenih nauka ; knj. 4
94(497.6)"1875"(049)
COBISS.BH-ID 4946457

44

MEMEDOVIĆ, Bogdan

Ustaški bojevi : 1875-1877 : prilog istoriji Hercegovačkog ustanka / Bogdan Memedović ; za štampu priredio Dušan D. Vuksan. - Cetinje : Obod, 1934 (Cetinje : Obod). - 73 str. : ilustr. ; 24 cm
Karton.
94(497.15)"1875/1877"
COBISS.BH-ID 31238671

45

MUSA, Dušan

Don Ivan Musić organizira ostanak Hrvata u istočnoj Hercegovini 1875. - 1878. godine / Dušan Musa ;

[prijevod na engleski Mia Lovrić i Danijel Lovrić]. - Ljubuški : Udruga "Vojvoda don Ivan Musić"; Sarajevo ; Zagreb : Synopsis, 2021 (Široki Brijeg : Suton). - 528 str. : ilustr. ; 24 cm

Bilješka o autoru: str. 473. - Tiraž 500. - Bibliografija: str. 449-457 i uz tekst. - Summary. - Registri.

ISBN 978-9958-9924-1-4 (Udruga "Vojvoda don Ivan Musić")

ISBN 978-9926-485-15-3 (Synopsis, Sarajevo)

ISBN 978-953-8289-42-2 (Synopsis, Zagreb)

94(497.6=163.42)"1875/1878"

COBISS.BH-ID 46990598

46

MUSA, Dušan

Hercegovački ustanak 1875.-1878. : akteri, istine i zablude / Dušan Musa ; [pogovor Nikola Rašić] ; [prevod na engleski Anđelka Raguž]. - Sarajevo : [Rabic], 2018 (Sarajevo : Rabic). - 386 str. : fotogr., ilustr. ; 25 cm

Naklada 300. - Bilješka o autoru: str. 386. - Pogovor: str. 385. - Bibliografija: str. 315-322, 377-378 i uz tekst. - Summary.

ISBN 978-9958-33-108-4

94(497.6)"1875/1878"

COBISS.BH-ID 25866246

47

MUSA, Dušan

Hercegovački ustanak i stolački dani vojvode don Ivana Musića : otrgnuto od zaborava i krivotvorina / Dušan Musa. - Ilustr. - Bibliografija str. 70-71 ; bibliografske i druge bilješke uz tekst.

U: Stolačko kulturno proljeće. - ISSN 1512-9527. - God. 15, [br. 15] (2017), str. 35-71

94(497.15-3 Hercegovina)"1875/1878"

929 Musić I.

COBISS.BH-ID 513670342

48

MUSA, Dušan

Uloga Hrvata u Hercegovačkome ustanku / Dušan Musa. - Prikaz zbornika

U: Suvremena pitanja. - ISSN 1840-1252. - God. 5, br. 10 (studen 2010), str. 156-159

94(497.6=163.42)"1875/1878"(082)(049.3)

COBISS.BH-ID 19078918

49

MUSA, Dušan

Zapisi o Hercegovačkom ustanku / Dušan Musa. - Sarajevo : Rabic, 2015 (Sarajevo : Rabic). - 192 str. : ilustr. ; 21 cm

Bilješka o autoru: str. 187-188. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Sadrži i: Bogišićev nacrt zakona za hercegovačke ustaše / Aleksandar Solovjev

ISBN 978-9958-33-098-8

94(497.6)"1875/1878"

COBISS.BH-ID 22244870

50

MUSA, Rafaelo

Vojvoda don Ivan Musić : Hrvati u Hercegovačkom ustanku 1875.-1878. godine i pjesme lepeničko-kreševsko-fojničkog kraja / Rafaelo Musa. - Kiseljak :

HKD Napredak, 2014. - 138 str. : ilustr. ; 25 cm

Bibliografija: str. 131-132 ; bibliografske i druge bilješke uz tekst

ISBN 978-9958-9430-5-8

929 Musić I.

94(497.6)

821.163.4(497.6)-1:398

COBISS.BH-ID 21521414

51

NAKIĆENović, Jovan

Luka Vukalović : hercegovački veliki vojvoda / od Jovana Nakićenovića. - Ponovljeno izd. - Trebinje : "Jovan O. Ratković", 1970 (Trebinje : Štamparija). - 44 str. : ilustr. ; 20 cm

Ćir. - P. o.: Letopis 116, Novi Sad, 1874.

94(497.15)"1853/1863"

929 Vukalović L.

COBISS.BH-ID 6974214

52

NAUČNI skup 100 godina ustanka u Hercegovini 1882. godine (1982 ; Sarajevo)

Naučni skup 100 godina ustanka u Hercegovini 1882. godine [Sarajevo, 21-22. X 1982] / urednik Hamdija Čemerlić. - Sarajevo : Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1983 (Sarajevo : DES). - 239 str. ; 24 cm. - (Posebna izdanja / Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine ; knj. 64. Odjeljenje društvenih nauka ; knj. 11)

Tiraž 800. - Tekst na više jezika. - Na spor. nasl. str.: Colloque scientifique a l'occasion du centenaire de l'insurrection en Herzegovine 1882. [Sarajevo, le 21-22 octobre 1982]. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst.

94(497.6)"1882"(063)(082)

COBISS.BH-ID 6474246

53

NEOBJAVLJENI dokumenti o Hercegovačkom ustanku (1875-1879) i o događajima koji su mu predhodili / Derviš M. Karkut [i.e. Korkut]. - Sarajevo :

[Naučno društvo NR Bosne i Hercegovine], 1961

P.o.: Građa Naučno društvo NR Bosne i Hercegovine; IX. Odjeljenje historijsko-filoloških nauka ; knj. 8

94(497.15)"18"(093)

COBISS.BH-ID 42853638

54

NEVESINJSKA puška : zbornik radova sa naučnog skupa o ustanku u Hercegovini 1875-1878. / urednik Dušan Berić. - 1. izd. - Istočno Sarajevo : Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2006 (Laktaši : GrafoMark). - 405 str. ; 24 cm

Na spor. nasl. str.: The Rifle of Nevesinje: The Collection of Works From the Scientific Conference of the Rebellion in Herzegovina 1875-1878. - Tiraž 500. - Bilješke uz tekst.

ISBN 99938-0-941-1

94(497.6)"1875/1878"(082)

COBISS.BH-ID 122136

55

PAVLOVIĆ, Ivan S.

Iz doba 1875-1878 / Ivan S. Pavlović. - Beograd : [s.a.], 1940. - 46 str. ; 23 cm

Bilješke uz tekst
(broš.)

016:94(497)1875/1878"

COBISS.BH-ID 44752390

56

PETROVIĆ, Rade

Stillman i Danusso o Hercegovačkom ustanku 1875.-1878. godine / Rade Petrović. - Sarajevo : [s. n.], 1961 (Sarajevo : Sarajevski grafički zavod). - Str. [281]-288 ; 23 cm

Tekst na bos. i franc. jeziku. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - P. o.: Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine, god. XI, 1960.

94(497.6)1875/1878"(049)

COBISS.BH-ID 513777862

57

PETROVIĆ, Rade

Stillman i Danusso o Hercegovačkom ustanku 1875.-1878. godine / Rade Petrović. - Tekst na bos. i franc. jeziku. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst

U: Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine. - ISSN 0350-1981. - God. 11 (1961), str. [281]-288

94(497.6)1875/1878"

COBISS.BH-ID 39575814

58

PETROVIĆ, Radoslav

Djelovanje Dubrovačkog odbora za pomaganje hercegovačkih ustanaka 1875-1878 / Radoslav Petrović. - Ćir. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Zusammenfassung.

U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 10 (1959), str. [221]-245

94(497.5:497.6)1875/1878"

COBISS.BH-ID 39243270

59

PETROVIĆ, Radoslav

Djelovanje Dubrovačkog odbora za pomaganje hercegovačkih ustanaka 1875-1878 godine / Radoslav Petrović. - Sarajevo : Sarajevski grafički zavod, 1959. - Str. [221]-245 ; 24 cm

Bibliografija i bilješke uz tekst. - Zusammenfassung. - P. o.: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine ; god. 10, 1959.

94(497.5/.6):061.235(0.036.6)

COBISS.BH-ID 26987014

60

PROROKOVIĆ, Risto

Buna 1874. i ustanak u Hercegovini 1875. godine. Odjeljak 1., Od Vukalovića ustanka do pobune u Nevesinju / po pričanju najmjerodavnijih saučesnika, pismenijem dokumentima i drugijem istorijskijem izvorima napisao Ris. T. Proroković Nevesinjac. - [S. l. : s. n.], 1902 (Beograd : Državna štamparija). - XIV, 72 str. ; 22 cm

Ćir. - Predgovor autora: str. III-XIV. - Bilješke uz tekst

949.7151874/1875"

COBISS.BH-ID 3263750

61

PULJIĆ, Ivica

Don Stjepan Putica tribun i zaštitnik dubravsko-stolačkih Hrvata katolika tijekom Hercegovačkog ustanka 1875.-1878. godine / Ivica Puljić. - Ilustr. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Sažetak

U: Stolačko kulturno proljeće. - ISSN 1512-9527. - God. 11, [br. 11] (2013), str. 131-143

272-725:929 Babić A.

94(497.15-3 Hercegovina)1875/1878"

COBISS.BH-ID 513425350

62

PULJIĆ, Ivica

Hrvati katolici donje Hercegovine i Istočna kriza - Hercegovački ustanak 1875.-1878. / [Ivica Puljić]. - 2. prošireno izd. - Dubrovnik : Državni arhiv ; Neum : Zaklada "Ruđer Bošković" - Donja Hercegovina, 2004 (Široki Brijeg : Hercegtisak). - 544 str. : ilustr. ; 25 cm. - (Hum-ski zbornik ; 7)

Naklada 1000. - Bibliografija: str. [13]-26 i uz tekst. - Summary. - Kazala

ISBN 953-98642-7-5

94(497.6 Hercegovina)18"

272(497.6=163.42)18"

COBISS.BH-ID 512626118

63

PULJIĆ, Ivica

Katolici donje Hercegovine i Istočna kriza / [Ivica Puljić]. - Dubrovnik : Državni arhiv ; Neum : Zaklada "Ruđer Bošković donja Hercegovina", 2004 (Široki Brijeg : Hercegtisak). - 484 str. ; 24 cm

Autorovo ime preuzeto s omota. - Kratice: str. 7. - Bibliografija: str. 13-26; bibliografske bilješke uz tekst. - Manje poznati tur-cizmi: str. 483-484. - Summary. - Kazalo.

ISBN 953-98642-7-5 (Državni arhiv)

94(497.6-3 Hercegovina)19"

282(497.6-3 Hercegovina)19"

COBISS.BH-ID 512928716

64

PULJIĆ, Ivica

Nove spoznaje o Hrvatima u Hercegovačkom ustanku (1875.-1878.) / Ivica Puljić. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Summary

U: Stolačko kulturno proljeće. - ISSN 1512-9527. - God. 2, [br. 2] (2004), str. 7-24

94(497.15=163.42)1875/1878"

COBISS.BH-ID 513266630

65

PULJIĆ, Ivica

Vojvodina Donja Hercegovina : (zanemarena pa zaboravljena) / Ivica Puljić. - Ilustr. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst.

U: Stolačko kulturno proljeće. - ISSN 1512-9527. - God. 15, [br. 15] (2017), str. 11-33

94(497.15-3 Hercegovina)1875/1878"

COBISS.BH-ID 513670086

66

RADOIČIĆ, Mirko S.

Hercegovina : 1875-1878. : istorijska građa i prilozi za proučavanje Hercegovačkog ustanka 1875-1878. / Mirko S. Radoičić. - Nevesinje : Opštinski odbor Saveza boraca NOR-a, 1961 (Trebinje : Kultura). - 78 str. : portreti ; 24 cm. - (Iz prošlosti naših naroda ; knj. 1)
Tekst ćir. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst
355.3:94(497.15Hercegovina)"1875/1878"
94(497.6Hercegovina):355.3"1875/1878"
COBISS.BH-ID 6664710

67

RADOIČIĆ, Mirko S.

Hercegovina i Crna Gora : 1875-1878. / Mirko S. Radoičić. - Nevesinje : Savez udruženja boraca NOR-a, Opštinski odbor, 1966 (Trebinje : Kultura). - 245 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Iz prošlosti naših naroda ; knj. 2)
94(497.15/.16)"1875/1878"
COBISS.BH-ID 150536455

68

RADUŠIĆ, Edin

Narratives on the Beginning of the 1875-1878 Uprising in Bosnia and Herzegovina in the British Public Discourse / Edin Radušić. - Dostupno i na: <http://ff.unsa.ba/subds/ejournals/index.php/radovihhua/article/view/162>. - Bibliografija: str. 177-179 ; bibliografske i druge bilješke uz tekst
U: Radovi (Filozofski fakultet u Sarajevu. Historija, historija umjetnosti, arheologija). - ISSN 2303-5749. - Vol. 7, no. 2 (2020), str. 145-179
94(497.6)"1875/1878"
COBISS.BH-ID 41730822

69

RADUŠIĆ, Edin

Pitanje ustanka 1875-1878. u bosanskohercegovačkoj historiografiji: između historijske istine i multiperspektivnosti / Edin Radušić. - Dostupno i na: <https://publications.anubih.ba/bitstream/handle/123456789/651/Edin%20Radusic.pdf?sequence=6&isAllowed=y>. - Bibliografija: str. 124-130 ; bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Conclusion.
U: Prilozi o historiografiji Bosne i Hercegovine. 1 / urednici Dževad Juzbašić, Zijad Šehić. - Sarajevo : Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine = Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina, 2020. - (Posebna izdanja ; knj. 187. Odjeljenje humanističkih nauka ; knj. 47/1). - ISBN 978-9926-410-53-7. - Str. 99-130
930(497.6)"1875/1878"
COBISS.BH-ID 39541510

70

RAMULJ, Mensur

Katolici u hercegovačkom ustanku : 1875-1878 : (završni diplomski rad) / Mensur Ramulj. - Sarajevo : [M. Ramulj], 2013. - 92 lista ; 30 cm
Mentor Edin Radušić. - Bibliografija: listovi 88-92 ; bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Univerzitet u Sarajevu, Filozofski fakultet, Odsjek za historiju
94(497.6 Hercegovina)"1875/1878"(043.2)

272(497.6=163.42)"1875/1878"(043.2)
COBISS.BH-ID 7596569

71

SLAVNO doba Hercegovine : spomen-knjiga o Hercegovačkom ustanku 1875-1878 / [urednik Stevo Ćosović]. - 1. izd. - Beograd : Svet knjige, 2005 (Beograd : Draslar partner). - 344 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Edicija Baština / Svet knjige)
Ćir. - Predgovor: str. 5-6. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst
ISBN 86-7396-108-4
94(497.6)"1875/1878"(082)
COBISS.BH-ID 127185932

72

SPOMENICA 120-te obljetnice ustanka hercegovačkih Hrvata : 1875.-1995. / [urednik Perica Jurković ; fotografije Zdenko Raguž]. - Čapljina : Općinsko poglavarstvo, 1996 ([s. l.] : Stajer-graf). - 91 str. : fotogr. ; 24 cm
Kor. nasl.: Spomenica ustanka hercegovačkih Hrvata.
94(497.6-3 Hercegovina)"1875"(082)
COBISS.BH-ID 514103750

73

STILLMAN, William James

Hercegovina i poslednji ustanak : uzroci njegovi i sredstva / sa bilješkama i pismima naročitog korespondenta V. J. Stilmana. - Beograd : Privrednik, 1932. - 156 str. ; 20 cm
Ćir. - Prema predgovoru knjigu su preveli Anto Gvozdenović uz pomoć Šaulić Anice. - Predgovor / Anto Gvozdenović: str. [5]. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst. - Registar.
94(497.6)(093.3)"1875/1876"
COBISS.BH-ID 3318534

74

STOJANOVIĆ, Nikola

Jedna francuska knjiga o bosansko-hercegovačkom ustanku 1875 i 1876 / Nikola Stojanović. - Ćir. - Prikaz knjige. - Bibliografske i druge bilješke uz tekst.
U: Godišnjak Istoriskog društva Bosne i Hercegovine. - ISSN 0352-8669. - God. 2 (1950), str. [271]-277
94(497.6)"1875/1876"(049.3)
COBISS.BH-ID 39292166

75

ŠAMIĆ, Midhat, 1907-1990

Francuski izvještaji o Bosni početkom XIX vijeka (1806-1813) / Midhat Šamić. Neobjavljeni dokumenti o Hercegovačkom ustanku (1875-1879) i o događajima koji su mu predhodili / Derviš M. Korkut ; [urednik Anto Babić]. - Sarajevo : Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, 1961 (Sarajevo : Sarajevski grafički zavod). - 120 str. ; 23 cm. - (Građa / Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine ; knj. 11. Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka ; knj. 8)
Tekst dokumenata na franc. i njem. jeziku. - Registar
94(497.15)"1806/1813"(047)=00
327.8(44:495.15)=133.1(047)
341.76(44:495.15)=133.1
94(497.15 Hercegovina)"1875/79"(093.2)=00
COBISS.BH-ID 2056742

76

ŠIPOVAC, Tomislav

Nevesinjska puška / Tomislav Šipovac. - Banja Luka : Vikom, 1995 (Gradiška : Vikom). - 300 str. ; 20 cm
Tiraž 1.000.
821.163.41-311.6
COBISS.BH-ID 512625071

77

ULOGA Hrvata u Hercegovačkome ustanku : (1875.-1878.) : zbornik radova / [glavni urednik Dušan Musa ; obrada fotografija i ilustracija Ivan Tomić]. - Ljubuški : Udruga "Vojvoda don Ivan Musić", 2009 (Široki Brijeg : Suton). - 391 str. : ilustr. ; 25 cm
Bibliografija uz svako poglavlje. - Registar. - Summary
ISBN 978-9958-9924-0-7
94(497.6=163.42)"1875/1878"(082)
COBISS.BH-ID 17853702

78

VEGO, Marko

Don Ivan Musić i Hrvati u Hercegovačkom ustanku : 1875-1878 godine / Marko Vego. - Sarajevo : [s. n.], 1953 (Sarajevo : Državna štamparija). - 66 str. : slika don Ivana Musića ; 20 cm
Bilješke: str. 61-66
94(497.6)"1875/1878"
929 Musić I.
COBISS.BH-ID 9642246

8 Registar naslova / Title Index

- Der Aufstand in der Herzegovina im Jahre 1882 (Auszüge) (33)
- Aufstand in Herzegovina 1875 bis ende August 1876 J. (79, 80)
- Banaćanin Mihailo Zega: crnogorski serdar i narodnom pjesmom proslavljeni junak. Odlomak iz istorije Crne Gore od 1861. do 1866. godine u vezi sa hercegovačkim ustankom od 1861. do 1862. godine (34)
- Bogišićev nacrt zakona za hercegovačke ustaše (49)
- Buna 1874. i ustanak u Hercegovini 1875. godine. Odlomak 1. Od Vukalovića ustanka do pobune u Nevesinju (60)
- Crna Gora prema Hercegovačkom ustanku 1882. g. (24, 25)
- Djelovanje Dubrovačkog odbora za pomaganje hercegovačkih ustanaka 1875-1878. godine (58, 59)
- Dmitrij Aleksandrovič – Klemenc i Hercegovački ustanak 1875. (19)
- Don Ivan Musić i Hrvati u Hercegovačkom ustanku 1875. – 1878. godine (78)
- Don Ivan Musić organizira ostanak Hrvata u istočnoj Hercegovini 1875. – 1878. godine (45)

79

VEGO, Marko

Korespondencija ustaničkih vođa u Hercegovačkom ustanku 1875-1876 god. s don Perom Bačićem iz Stona = Aufstand in Herzegovina 1875 bis ende August 1876 J. / Marko Vego. - Sarajevo : Zemaljski muzej, 1956 (Sarajevo : "Veselin Masleša"). - Str. [41]-69 ; 28 cm
Zusammenfassung. - P. o.: Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu, 1956.
94(497.6)"1875/1876"(044)
COBISS.BH-ID 7648518

80

VEGO, Marko

Korespondencija ustaničkih vođa u hercegovačkom ustanku 1875-1876 godine s don Perom Bačićem iz Stona = Aufstand in Herzegovina 1875 bis ende August 1876 J. / Marko Vego. - 2 izd. - Sarajevo : [pisac], 1956 (Sarajevo : "Veselin Masleša"). - 31 str. ; 28 cm
Zusammenfassung.
94(497.6)"1875/1876"(044)
COBISS.BH-ID 512007113

81

VUKOVIĆ, Gavro

Hercegovački i Vasojevički ustanak 1875 i 1876 g. / memoari Gavra Vukovića. - Sarajevo : Bosanska Pošta, 1925. - 223 str. ; 23 cm
Ćir.
94(497.6)(093.3)"1875/1876"
94(497.16)(093.3)"1875/1876"
COBISS.BH-ID 3425286

- Don Stjepan Putica tribun i zaštitnik dubravsko-stolačkih Hrvata katolika tijekom Hercegovačkog ustanka 1875. – 1878. godine (61)
- Dr. Hamdija Kapidžić, Hercegovački ustanak 1882. godine, Sarajevo, "Veselin Masleša", 1958, str. 358 (10)
- Engleska i Bosna 1875-1878. (22)
- Francuski izvještaji o Bosni početkom XIX vijeka (1806-1813) (75)
- Gavriilo Sergejevič Veselitski-Božidarovič i hercegovački ustanak 1875-1878. (20)
- Građa za proučavanje ekonomskih odnosa u Bosni i Hercegovini pred ustanak 1875. godine (prema podacima iz izvještaja austro-ugarskog generalnog konzula Dra. Svetozara Teodorovića u Sarajevu iz 1875) (3)
- Hercegovački i Vasojevički ustanak 1875. i 1876. g. (81)
- Hercegovački ustanak 1875-1878. akteri, istine i zablude (46)
- Hercegovački ustanak 1882. godine (27, 28)
- Hercegovački ustanak i stolački dani vojvode don Ivana Musića: otrgnuto od zaborava i krivotvorina (47)
- Hercegovački ustanak (26)

- Hercegovina 1875–1878: istorijska građa i prilozi za proučavanje Hercegovačkog ustanka 1875–1878. (66)
- Hercegovina i Crna Gora 1875–1878. (67)
- Hercegovina i poslednji ustanak: uzroci njegovi i sredstva (73)
- Hrvati katolici donje Hercegovine i Istočna kriza – Hercegovački ustanak 1875.–1878. (62)
- Istorijski značaj ustanka u Bosni i Hercegovini 1875–1878. (11)
- Iz doba 1875–1878 (55)
- Izvještaji austrougarskog generalnog konzula Vasića upućeni ministru vanjskih poslova grofu Andrašiju u Beč od septembra 1875. do jula 1876. godine (42)
- Jedna francuska knjiga o bosansko-hercegovačkom ustanku 1875. i 1876. (74)
- Junski ustanak u Hercegovini 1941. (9)
- Katolici donje Hercegovine i Istočna kriza (63)
- Katolici u hercegovačkom ustanku 1875–1878, završni diplomski rad (70)
- Konzulati, njihova diplomatska i politička uloga i funkcija u Bosanskom ejaletu u vrijeme Velike istočne krize (1875–1878), magistarski rad (17)
- Korespondencija ustaničkih vođa u Hercegovačkom ustanku 1875–1876. god. s don Perom Bačićem iz Stona (79, 80)
- Kosta Grujić, Dnevnik iz hercegovačkog ustanka 6 VIII – 16 X 1875. – Vojni muzej JNA, Posebna izdanja, knj. I Bgd. 1956. (12)
- Luka Vukalović: hercegovački veliki vojvoda (51)
- Milorad Ekmečić, Ustanak u Bosni 1875–1878, Sarajevo 1960, Veselin Masleša, strana 385 (29)
- Narratives on the Beginning of the 1875–1878 Uprising in Bosnia and Herzegovina in the British Public Discourse (68)
- Naučni skup 100 godina ustanka u Hercegovini 1882. godine [Sarajevo, 21–22. X 1982] (52)
- Neobjavljeni dokumenti o Hercegovačkom ustanku (1875–1879) i o događajima koji su mu predhodili (53, 75)
- Nevesinjska puška: zbornik radova sa naučnog skupa o ustanku u Hercegovini 1875–1878. (54)
- Nevesinjska puška (76)
- Nove spoznaje o Hrvatima u Hercegovačkom ustanku (1875.–1878.) (64)
- Pitanje ustanka 1875–1878. u bosanskohercegovačkoj historiografiji: između historijske istine i multiperspektivnosti (69)
- Početak ustanka Luke Vukalovića (1852–1853) (4, 5)
- Pokušaj pacifikacije hercegovačkog ustanka 1875. posredovanjem predstavnika evropskih država (43)
- Povijest ustanka u Hercegovini i boj kod Stoca (7)
- Prilog istoriji hercegovačkog ustanka iz 1862. god. (jedno pismo austriskog konzula Martirta Luki Vukaloviću) (30)
- Prilog istoriji hercegovačkog ustanka iz 1882. god. (objavljivanje vojničkog zakona, 4. novembra 1881) (31)
- Prilozi istoriji Ustanka iz godine 1882. (32)
- Prilozi za proučavanje Hercegovačkih ustanaka 1857–1862 godine iz prepiske vojvode Mića Ljubibratića (35)
- Prilozi za proučavanje Hercegovačkih ustanaka 1857–1878 godine iz arhiva vojvode Mića Ljubibratića (36)
- Prilozi za proučavanje Hercegovačkog ustanka iz arhiva vojvode Mića Ljubibratića (38)
- Prilozi za proučavanje Hercegovačkog ustanka 1875 godine (iz arhiva vojvode Mića Ljubibratića) (39, 40)
- Prilozi za proučavanje Hercegovačkog ustanka 1875.–1878. (iz arhiva vojvode Mića Ljubibratića – V) (41)
- Prilozi za proučavanje Hercegovačkog ustanka (37)
- Russkie revoljucionery i vosstanie v Gercegovine v 1882. g. (18)
- Sergej Mihajlovič Kravčinskij-Stepnjak učesnik u hercegovačkom ustanku 1875. godine (uz 120-godišnjicu njegova rođenja) (21)
- Slavno doba Hercegovine: spomen-knjiga o Hercegovačkom ustanku 1875–1878. (71)
- Spomenica 120-te obljetnice ustanka hercegovačkih Hrvata 1875.–1995. (72)
- Srpska proza danas (9)
- Stanje raje u Bosni i Hercegovini pred ustanak 1875–1878 godine (povodom 75-godišnjice ustanka u Hercegovini i Bosanskoj Krajini 1875–1878) (6)
- Stillman i Danusso o Hercegovačkom ustanku 1875.–1878. godine (56, 57)
- Uloga don Ivana Musića u hercegovačkom ustanku 1875–1878. (13, 14)
- Uloga Hrvata u Hercegovačkome ustanku (1875.–1878.) : zbornik radova (77)
- Uloga Hrvata u Hercegovačkome ustanku (48)
- Uloški ustanak 1882. i stanje u Hercegovini pod austrougarskom okupacijom (druga “Nevesinjska puška”) (8)
- Ustanak u Hercegovini 1852–1862, doktorska disertacija (2)
- Ustanak u Hercegovini 1852–1862 (1)
- Ustanak u Hercegovini 1882. i istorijske pouke (rezime saopšten na Naučnom skupu, oktobra 1982. godine) (16)
- Ustanak u Hercegovini 1882. i istorijske pouke (15)
- Ustaški bojevi 1875–1877: prilog istoriji Hercegovačkog ustanka (44)
- Vojvoda don Ivan Musić: Hrvati u Hercegovačkom ustanku 1875.–1878. godine i pjesme lepeničko-kreševsko-fojničkog kraja (50)

- Vojvodina Donja Hercegovina (zanemarena pa zaboravljena) (65)
- Vor zwanzig Jahren: lose Blätter der Erinnerung an die Bekämpfung des Aufstandes in der Hercegovina im Jahre 1882 (23)
- Zapisi o Hercegovačkom ustanku (49)

9 Registar autora / Author Index

- Babić, Anto, 1899– (urednik) (75)
- Bekić, Tomislav (prevodilac sažetka) (1)
- Berić, Dušan (autor) (1, 2)
- Berić, Dušan (urednik) (54)
- Bogićević, Vojislav (autor) (3, 4, 5, 6)
- Bratić, Radoslav (prerađivač – obično za drugi medij) (9)
- Buconjić, Nikola (autor) (7)
- Buha, Milivoje (autor) (8)
- Ćemerlić, Hamdija (urednik) (52)
- Ćorovićeви susreti prozних pisaca (2001; Bileća) (9)
- Ćosović, Stevo (urednik) (71)
- Ekmečić, Milorad (autor) (10, 11, 12, 13, 14, 15, 16)
- Gvozdenuović, Anto (autor uvoda, napomena, predgovora, pogovora, prevodilac) (73)
- Halilović, Edin (autor) (17)
- Hevrolina, Viktorija Maksimovna (autor) (18)
- Isaković, Antonije, 1923–2002. (osoba ili ustanova kojoj je knjiga ili rukopis posvećen) (9)
- Jovanović, Jovan (autor) (19, 20, 21)
- Jovanović, Jovan M. (autor) (22)
- Jurković, Perica (urednik) (72)
- Kählig, Eduard von (autor) (23)
- Kapidžić, Hamdija (autor) (24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32)
- Kapidžić, Hamdija, 1904–1974. (autor) (33)
- Klicin, Dimitrije-Mita (34)
- Korkut, Derviš M. (autor) (75)
- Korkut, Derviš M. (sastavljač, sabirač) (53)
- Kruševac, Todor (autor) (35, 36, 37, 38, 39, 40, 41)
- Lovrić, Danijel (prevodilac) (45)
- Lovrić, Mía (prevodilac) (45)
- Ljubibratić, Savo (autor) (35, 36, 37, 38, 39, 40, 41)
- Madžar, Božo (autor) (42, 43)
- Memedović, Bogdan (autor) (44)
- Musa, Dušan (autor) (45, 46, 47, 48, 49)
- Musa, Dušan (glavni i odgovorni urednik) (77)
- Musa, Rafaelo (autor) (50)
- Musić, Ivan (osoba ili ustanova kojoj je knjiga ili rukopis posvećen) (47, 50, 78)
- Nakićenović, Jovan (autor) (51)
- Naučni skup 100 godina ustanka u Hercegovini 1882. godine (1982; Sarajevo) (52)
- Naučni skup istoričara (2001; Gacko) (9)
- Parežanin, Gajo (fotograf) (9)
- Pavlović, Ivan S. (autor) (55)
- Petrović, Rade (autor) (56, 57)
- Petrović, Radoslav (autor) (58, 59)
- Proroković, Risto (autor) (60)
- Puljić, Ivica (autor, autor uvoda, napomena, predgovora, pogovora) (63)
- Puljić, Ivica (autor) (61, 62, 64, 65)
- Putica, Stjepan (osoba ili ustanova kojoj je knjiga ili rukopis posvećen) (61)
- Radoičić, Mirko S. (autor) (66, 67)
- Radušić, Edin (autor) (68, 69)
- Radušić, Edin (mentor) (70)
- Raguž, Anđelka (prevodilac sažetka) (46)
- Raguž, Zdenko (fotograf) (72)
- Ramulj, Mensur (autor) (70)
- Rašić, Nikola (autor uvoda, napomena, predgovora, pogovora) (46)
- Solovjev, Aleksandar (autor) 49
- Stillman, William James (autor) (73)
- Stojanović, Nikola (autor) (74)
- Šabotić, Izet (mentor) (17)
- Šamić, Midhat, 1907–1990. (autor) (75)
- Šaulić, Anica (prevodilac) (73)
- Šipovac, Tomislav (autor) (76)
- Šupić, Milimir (fotograf) (9)
- Tomić, Ivan (fotograf) (77)
- Vego, Marko (autor) (78, 79, 80)
- Vukalović, Luka (osoba ili ustanova kojoj je knjiga ili rukopis posvećen) (51)
- Vuković, Gavro (autor) (81)
- Vuksan, Dušan D. (urednik) (44)

Izvor: uzajamna baza podataka COBISS.BH / COBIB. BH, 9. 6. 2022.

10. Izvori o Hercegovačkom ustanku u Državnom arhivu Austrije

Shodno ranijim istraživanjima o izvorima o Hercegovačkom ustanku radili smo i pretragu u Državnom arhivu Austrije. Arhiv prikuplja i čuva Historijsku građu organa Austrijske savezne vlade. Austrijski državni arhiv nadležan je za arhiviranje i obradu historijske arhivske građe centralnih vlasti Habsburške monarhije, odnosno ministarstava Austro-Ugarske te arhivske građe Austrijske savezne vlade.

Austrijski državni arhiv (Österreichisches Staatsarchiv) čuva građu Bečkoga dvora i austrijskih (austro-ugarskih) centralnih vlasti. U njegovom sastavu nalaze se i Kućni, dvorski i državni arhiv⁵ (Haus-, Hof- und Staatsarchiv), Opći upravni arhiv⁶ (Allgemeines Verwaltungsarchiv) i Ratni arhiv⁷ (Kriegsarchiv), Arhiv finansija (Finanzarchiv), Arhiv Dvorske komore (Hofkammerarchiv) i Arhiv Republike (Archiv der Republik).⁸

Pretraživanje građe vršili smo pomoću elektronske baze dostupne na <https://www.archivinformationssystem.at/suchinfo.aspx>. Za pretragu smo koristili Full text Search opciju sa više kombinacija termina. Tako smo npr. u kombinaciji termina “Bosnien” i “1882” dobili 174 pogotka. Ovi izvori bi nam sva-

10. Sources on the Herzegovina Uprising in the State Archive of Austria

According to the research on the Herzegovinian uprising in Bosnia and Herzegovina, we continued the search in the State Archives of Austria. The archive collects and preserves the historical material of the organs of the Austrian Federal Government. The Austrian State Archives is responsible for archiving and processing the historical archival material of the central authorities of the Habsburg Monarchy, i.e. the ministries of Austria-Hungary and the archival material of the Austrian Federal Government.

The Austrian State Archive (Österreichisches Staatsarchiv) preserves the materials of the Vienna Court and the Austrian (Austro-Hungarian) central authorities. It also includes the House, Court and State Archive⁵ (Haus-, Hof- und Staatsarchiv), the General Administrative Archive⁶ (Allgemeines Verwaltungsarchiv) and the War Archive⁷ (Kriegsarchiv), the Finance Archive (Finanzarchiv), the Court Chamber Archive (Hofkammerarchiv) and the Archive of the Republic (Archiv der Republik).⁸ We obtained the search using an electronic database

⁵ Građa ovog arhiva odnosi se na razdoblje do 1918. godine i podijeljena je na tematske arhivske skupine: Arhivi svetoga Rimskog carstva, Diplomacija i vanjska politika do 1848, Diplomacija i vanjska politika od 1848. do 1918, Dinastija Habsburg-Lotaringija, Kabinetski arhivi vladara, Arhivi dvora, Porodični i privatni fondovi, Serije isprava, Odljevi pečata, Prijepisi i štampani međunarodni ugovori, Zbirka rukopisa, Odjeli zemalja, Posebni fondovi: ostavštine, porodica i vlastele i Reprografske zbirke. (Dostupno na: http://arhinet.arhiv.hr/details.aspx?ItemId=4_5270)

⁶ Opći upravni arhiv (Arhiv opće uprave – “Allgemeines Verwaltungsarchiv”) mjesto je pohrane arhivske građe unutrašnje uprave Habsburške monarhije: građa policijske provenijencije, arhiva Ujedinjene dvorske kancelarije, Policijskog arhiva, Pravosudnog arhiva, građe nekadašnjih Ministarstva poljoprivrede (“Ackerbauministerium”), javnih radova (“Ministerium für öffentliche Arbeiten”), Arhiva plemstva (“Adelsarchiv”), Saobraćajnog arhiva, arhiva političkih stranaka itd. Opći upravni arhiv preuzimao je arhivsku građu austrijskih saveznih ministarstava sve do 1983. godine kada je osnovan specijalni odjel Austrijskog državnog arhiva za građu Republike Austrije (Arhiv Republike – “Archiv der Republik”) kojem je predata građa za period nakon 1918. godine s izuzetkom obrazovanja (do 1940) i pravosuđa (do 1945. godine). Opći upravni arhiv danas obuhvata fondove: Unutarnji poslovi, Pravosuđe, Obrazovanje, Poljoprivreda, Trgovina, Arhiv plemstva, Ostavštine, Porodični arhivi, Saobraćajni arhiv te Zbirku planova, karata i fotografija. Godine 2003. pridružena mu je Audiovizualna zbirka koja uglavnom sadrži fotografije Savezne novinske agencije. (Dostupno na: http://arhinet.arhiv.hr/details.aspx?ItemId=4_5271)

⁷ Ratni arhiv čuva cjelokupnu historijsku arhivsku građu najviših austrijskih vojnih vlasti, ostavštine visokih vojnih službenika i generala te najveću kartografsku zbirku u Austriji. Građa je podijeljena u 22 grupe u nekoliko cjelina. Bogat bibliotečki fond, značajan za stariju vojnu specijalnu literaturu, pripojen je 1984. godine centralnoj Biblioteci Austrijskoga državnog arhiva. Od 1993. godine Ratni arhiv preseljen je u novu, centralnu zgradu Austrijskoga državnog arhiva. (Dostupno na: http://arhinet.arhiv.hr/details.aspx?ItemId=4_5269)

⁸ Dostupno na: http://arhinet.arhiv.hr/details.aspx?ItemId=4_5267 (9. 6. 2022)

⁵ The content of this Archive refers to the period up to 1918 and is divided into thematic archive groups: Archives of the Holy Roman Empire, Diplomacy and foreign policy until 1848, Diplomacy and foreign policy from 1848 to 1918, Habsburg-Lorraine Dynasty, Cabinet archives rulers, Archives of the court, Family and private funds, Series of documents, Seal casts, Transcripts and printed international treaties, Collection of manuscripts, Departments of countries, Special funds: legacies, families and rulers and Reprographic collections. See more at: http://arhinet.arhiv.hr/details.aspx?ItemId=4_5270

⁶ The General Administrative Archive (Archive of the General Administration – “Allgemeines Verwaltungsarchiv”) is a place for storage archival materials of the internal administration of the Habsburg Monarchy: materials of police provenance, archives of the United Court Office, Police Archives, Judicial Archives, materials of the former Ministry of Agriculture (“Ackerbauministerium”), public works (“Ministerium für öffentliche Arbeiten”), Archives of the Nobility (“Adelsarchiv”), Transport Archives, Archive of Political Parties, etc. The General Administrative Archive took over the archival materials of the Austrian federal ministries until 1983, when a special department of the Austrian State Archives for the materials of the Republic of Austria (Archive of Republic – “Archiv der Republik”) was established, which was handed over materials for the period after 1918 with the exception of education (until 1940) and the judiciary (until 1945). Today, the General Administrative Archive includes the funds: Internal Affairs, Justice, Education, Agriculture, Trade, Archives of the Nobility, Bequests, Family Archives, Traffic Archives and the Collection of Plans, Maps and Photographs. In 2003, it was joined by the Audio-visual Collection, which mainly contains photos from the Federal News Agency. See more at: http://arhinet.arhiv.hr/details.aspx?ItemId=4_5271

⁷ The War Archive preserves the entire historical archival material of the highest Austrian military authorities, the legacies of senior military officers and generals, and the largest cartographic collection in Austria. The material is divided into 22 groups in several units. The rich library collection, significant for older military special literature, was annexed in 1984 to the Central Library of the Austrian State Archives. Since 1993, the War Archive has been moved to the new, central building of the Austrian State Archives. See more at: http://arhinet.arhiv.hr/details.aspx?ItemId=4_5269

⁸ Available at: http://arhinet.arhiv.hr/details.aspx?ItemId=4_5267 (9. 6. 2022)

kako mogli poslužiti u procjeni i definiranju slike i atmosfere tadašnje Bosne i Hercegovine, preciznije perioda prije i nakon 1882. godine. Pored izvora koje smo pronašli različitim pretragama i koji bi bile od koristi za istraživanje, u ovom članku donosimo popis arhivskih izvora koje smo dobili konkretno na upit toponima i godine, “Hercegovina” i “1882” godina i koji su usko vezani za dešavanja oko Hercegovačkog ustanka.

available at <https://www.archivinformationssystem.at/suchinfo.aspx>. We used the Full-text Search option with several combinations of terms. So, for example, the terms “Bosnien” and “1882” received 174 hits. These sources could unquestionably serve us in assessing and defining the image and atmosphere of Bosnia and Herzegovina at that time, more precisely, the period before and after 1882.

In addition to sources useful for research, we bring in this paper a list of archival sources that we obtained on specific request with toponym and year, “Herzegovina” and “1882”, which are closely related to the events around Herzegovina Uprising.

11. Rezultati pretraživanja baze Austrijskog državnog arhiva (Oesterreichisches Staatsarchiv)

Search Results of the Austrian State Archive Base (Oesterreichisches Staatsarchiv)

1. AT-OeStA/KA NL 1554
(B,C);
1554 (B, C) SAUERWALD von HOCHLAND, Wilhelm Ritter
05/1839 – approx. 1900
Bestand	1882
Karton (Faszikel)
2. AT-OeStA/KA NL 1450
(A, B, C);
1450 (A, B, C) CONRAD von HÖTZENDORF, Graf Freiherr, Familie 11/11/1852 – 25/08/1925
Bestand	9. AT-OeStA/AVA Inneres
Mdi Präs A 41.37
Landesregierung in Bosnien und Herzegowina, Wirkungskreis und Geschäftsumfang
1882
Akt (Sammelakt, Grundzl., Konvolut, Dossier, File)
3. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2453
1882 V (34–85) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)	10. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2449
1882 III (116–239) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)
4. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2446
1882 III (1–41/16) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)	11. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2443
1882 II (99–180) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)
5. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2447
1882 III (41/17–75) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)	12. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2442
1882 II (1–98) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882 Karton
(Faszikel)
6. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2445
1882 II (217–231) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)	13. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2456
1882 XIII (1–12) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882 Karton (Faszikel)
7. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2452
1882 V (1–33) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)	14. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2450
1882 IV (1–49) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)
8. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2457
1882 XIII (13–39) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina	15. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2441
1882 I (69/43–141) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)

16. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2448
1882 III (76–115) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)
17. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2454
1882 V (86–120) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)
18. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2451
1882 IV (50–118) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882 Karton (Faszikel)
19. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2458
1882 XIIIb (1–26) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)
20. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2455
1882 VI–X Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)
21. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2461
1882 XIIId (1–21) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)
22. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2444
1882 II (181–216) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)
23. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2460
1882 XIIIc (7–16) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)
24. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2459
1882 XIIIc (1–6) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1882
Karton (Faszikel)
25. AT-OeStA/KA KPS LB
K VII i, 57-9 E
Süddalmatien und die angrenzenden Teile der Herzegowina, Montenegro und der Türkei (Albanien). Mit eingetragenen Befestigungen und Wachhäusern. Entwurf und Zeichnung des Landesbeschreibungsbüros des k.k. Geniestabes
1882
Einzelstück (Aktenstück, Bild, Karte, Urkunde)
26. AT-OeStA/HHStA MdÄ
IB Akten 167–618
Bericht aus Rom über David Besana, Konfident, Informationen über Kontakte der Irredentisten in die Herzegowina
1882
Akt (Sammelakt, Grundzl., Konvolut, Dossier, File)
27. AT-OeStA/HHStA MdÄ
IB Akten 169–2679
Aussagen des Theodor Hadzic über die aufständische Bewegung in der Herzegowina
1882
Akt (Sammelakt, Grundzl., Konvolut, Dossier, File)
28. AT-OeStA/HHStA MdÄ
IB Akten 165–200
Entsendung des Journalisten Jakob Lukesch als Konfident nach Montenegro und in die Herzegowina (Protokoll der Militärkonferenz)
1882
Akt (Sammelakt, Grundzl., Konvolut, Dossier, File)
29. AT-OeStA/HHStA MdÄ
IB Akten 157–14
Unruhen und Räuberunwesen in den Bocche di Cattaro und in der Herzegowina; Landwehrfrage
1882
Akt (Sammelakt, Grundzl., Konvolut, Dossier, File)
30. AT-OeStA/AVA Inneres
Mdl Präs A 41.38
Bezirksämter und Kreisbehörden in Bosnien und der Herzegowina, Verordnung über die Organisation und den Wirkungskreis
1882
Akt (Sammelakt, Grundzl., Konvolut, Dossier, File)
31. AT-OeStA/HHStA MdÄ
IB Akten 167–1077
Bericht aus Sofia über die angebliche Anwerbung des ehemaligen k. k. Offiziers und russischen Rittmeisters A. Ivanovits Ritter von Herzberg zur Insurrektion in der Herzegowina
1882
Akt (Sammelakt, Grundzl., Konvolut, Dossier, File)
32. AT-OeStA/KA FA AFA
HR Akten 2440
1882 I (1–69/42) Dalmatien, Bosnien und Herzegowina
1881
Karton (Faszikel)
33. AT-OeStA/HHStA MdÄ
IB Akten 166–439
Josef Modric, angeblich Redakteur des “Cittadino” in Triest, Erkundigungen, vermutlich unterstützt er die Aufständischen in der Herzegowina
1882
Akt (Sammelakt, Grundzl., Konvolut, Dossier, File)
34. AT-OeStA/HHStA PA
XL 208

- Liasse IX A: Organisation Bosniens und der Herzegowina
1878–1882
Karton (Faszikel)
35. AT-OeStA/KA KPS LB
K VII m, 46-4-506
Katastral-Schätzungsinstruktion für Bosnien und die Herzegowina
1880–1882
Einzelstück (Aktenstück, Bild, Karte, Urkunde)
36. AT-OeStA/KA KPS LB
K VII m, 46-6b
Katastral-Schätzungsinstruktion für Bosnien und die Herzegowina
1882
Einzelstück (Aktenstück, Bild, Karte, Urkunde)
37. AT-OeStA/KA NL 187
(B)
187 (B) POTT von, Emil Freiherr
28/12/1851–12/05/1928
Bestand
38. AT-OeStA/KA BA ABA
Alte Belohnungsakten (ABA)
1789–1882
Bestand
39. AT-OeStA/KA KPS KS
G I h, 693-11'7
Gemeinde Trebinje approx.
1882
Akt (Sammelakt, Grundzl., Konvolut, Dossier, File)
40. AT-OeStA/KA KPS KS
G I h, 143-5-525
Gemeinde Dragicina
1882
Einzelstück (Aktenstück, Bild, Karte, Urkunde)
41. AT-OeStA/KA KPS KS
G I h, 143-1-100
Ortsried Dolnje selo
1882
Einzelstück (Aktenstück, Bild, Karte, Urkunde)
42. AT-OeStA/KA KPS KS
G I h, 143-7-200
Gemeinde Dreznica
1882
Einzelstück (Aktenstück, Bild, Karte, Urkunde)
43. AT-OeStA/HHStA KsA
Cetinje Akten 292-1
Straßenwesen 1877-1879; Straßen- und Bahnbauten in Montenegro 1895–1912; Salz 1877; Distrikte Spizza und Antivari 1878–1884 (1894); Spizza (Eigentumsrechte) 1888–1899; Soldatenmord Luka Sjenic (Insurgenten) 1881/1882; Servitus- und Eigentumsrechte der Montenegriner in der Herzegowina 1882–1884; Damp
1877 - 1913
Akt (Sammelakt, Grundzl., Konvolut, Dossier, File)
44. AT-OeStA/HHStA SB NI
Jovanovic 1–15
Konzept eines Privatbriefes des Statthalters in Dalmatien Stephan von Jovanovic an den Ministerpräsidenten Graf Taaffe über die politische Situation in den okkupierten Gebieten. Mit Schlussantrag
1882
Akt (Sammelakt, Grundzl., Konvolut, Dossier, File)
45. AT-OeStA/KA KPS KS
G I h, 742-22-100
Ortsried Vojnica
1882
Einzelstück (Aktenstück, Bild, Karte, Urkunde)
46. AT-OeStA/KA KPS KS
G I h, 259-700
Gemeinde Jablanica
1882
Einzelstück (Aktenstück, Bild, Karte, Urkunde)
47. AT-OeStA/KA KPS KS
G I h, 320-10-200
Stadt Konjica
1882
Einzelstück (Aktenstück, Bild, Karte, Urkunde)
48. AT-OeStA/KA KPS KS
G I h, 631-530
Gemeinde Seonica
1882
Einzelstück (Aktenstück, Bild, Karte, Urkunde)
49. AT-OeStA/KA KPS KS
G I h, 654-510
Ortsried Strizevo
1882
Einzelstück (Aktenstück, Bild, Karte, Urkunde)
50. AT-OeStA/KA NL 2384
(B)
2384 (B) Institut für Zeitgeschichte der Universität Wien
1866–1967
Bestand
51. AT-OeStA/KA NL 1555
(B)
1555 (B) SOKOLL, Josef
1491–1940
Bestand
52. AT-OeStA/HHStA SB NI
Jovanovic
Nachlass Stephan von Jovanovic to approx. 1930
Bestand
53. AT-OeStA/KA NL 179
(B)
179 (B) SLAMECZKA, August
20/12/1840 – 25/05/1899
Bestand

54. AT-OeStA/KA NL 572
(B)
572 (B) NOSSINICH, Johann
26/05/1826–21/11/1897
Bestand
55. AT-OeStA/KA NL 166
(B)
166 (B) DAHLEN von ORLABURG, Hermann Freiherr
10/01/1828–15/11/1887
Bestand
56. AT-OeStA/HHStA KsA
Cetinje Akten 289-1
Deserteur Stanislaus Krzizanovsky 1897/1898; Verzeichnis der internierten "Insurgenten und Räuber" aus

- der Herzegowina 1883; Internierung von Montenegri-
nern 1917/1918; Deserteur Adalbert Kocian 1897/1898;
Dampfschiff "Liqeni" 1917/1918; montenegrinische
Bombenattentäter in Cattaro 1908–1910; Mobilis
1880–1918
Akt (Sammelakt, Grundzl., Konvolut, Dossier, File)
57. AT-OeStA/FHKA Präs
FM Akten 3.058
Steuerämter (17.1.2), Gefälle allgemein (17.2.1), Zoll-
wesen, Waffen und Munitionsausfuhr, Pferdeexportver-
bot (17.2.2), Verzehrungssteuer (17.2.3), Tabaksteuer
(17.2.4), Salz und Salinen, auch in Bosnien-Herzegowina
(17.2.5), Stempel und Gebühren (17.2.6), Lotto (17.2.8)
1882
Karton (Faszikel)

Bibliografija / Bibliography

- COBISS.BH. <https://bh.cobiss.net/> (accessed 7. 5. 2022)
- Ekmečić, M. (1983). *Ustanak u Hercegovini 1882. i istorijske pouke*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.
- Gažević, N. (ed.) (1972). *Vojna enciklopedija. 3, Foča – Jajce*. Beograd: Redakcija Vojne enciklopedije.
- Hadžibegović, I., & Imamović, M. (1998). Bosna i Hercegovina u vrijeme austrougarske vladavine. In: Karabegović, I. (ed.). *Bosna i Hercegovina: od najstarijih vremena do kraja Drugog svjetskog rata* (pp. 173-236). Sarajevo: Štab Vrhovne komande Oružanih snaga Republike Bosne i Hercegovine.
- Kamberović, H. (ed.). (2004). *Bosna i Hercegovina u uspomenama Leona Biliškog*. Sarajevo: Institut za istoriju.
- Kapidžić, H. (1973). *Hercegovački ustanak 1882. godine*. Sarajevo: Veselin Masleša.
- Kasumović, A. (2020). Ideja o osnivanju Univerziteta u Sarajevu početkom 20. stoljeća: Austrougarska vlast u Bosni i Hercegovini između kulturne misije i političke realnosti. *Bosniaca* 25(25), 157-171. <https://doi.org/10.37083/bosn.2020.25.157>
- Katz, V. (2015). *Prof. dr. Hamdija Kapidžić – znanstvenik i profesor*. [Paper presentation] Hercegovački naučnici/znanstvenici i tradicija istraživanja u Hercegovini. Mostar: Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke/znanosti, 11–12. 12. 2015.
- Österreichische Staatsarchiv. <https://www.oesta.gv.at/> (accessed 7. 5. 2022)
- Ovčina, I., Smajić, M., & Mešić, A. (2020). Ostavština Hamdije Kapidžića u fondovima Specijalnih Zbirki Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine. *Bosniaca* 25(25), 148-156. <https://doi.org/10.37083/bosn.2020.25.148> (accessed 9. 5. 2022).
- Radušić, M. (2018). *Jugoslavensko ujedinjenje u djelu Hamdije Kapidžića: Bosna i Hercegovina u vrijeme Austrougarske vladavine (članci i rasprave): između povijesnih činjenica i ideološkog revizionizma*. Sarajevo: Udruženje za modernu historiju.
- Redžić, E. (2003). *Hamdija Kapidžić: naučnik i pedagog*. Sarajevo: Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.